ZAKON O ORGANIZACIJI UPRAVE U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM KANTONU ("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 9/2009)

ZAKON O ORGANIZACIJI UPRAVE U HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOM KANTONU

("Sl. novine Hercegovačko-neretvanskog kantona", br. 9/2009)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim Zakonom uređuje se organizacija i način funkcionisanja organa i tijela uprave u Hercegovačkoneretvanskom kantonu (u daljem tekstu: Kanton) koji obuhvataju: položaj, ulogu, organizaciju, ovlaštenja i obaveze u vršenju upravnih, stručnih i drugih poslova, međusobne odnose organa uprave i odnos organa uprave prema građanima, organima i tijelima izvršne i zakonodavne vlasti, ombudsmanima, privrednim društvima i drugim pravnim licima (u daljem tekstu: pravno lice), kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad organa uprave u Hercegovačkoneretvanskom kantonu.

Član 2

(1) Organi uprave Kantona i jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: organi uprave) osnivaju se za vršenje upravnih, stručnih i

drugih poslova koji se zakonom i drugim propisima stavljaju u njihovu nadležnost.

(2) Određene upravne poslove mogu vršiti i pravna lica kada im je kantonalnim zakonom, odnosno odlukom općinskog ili gradskog vijeća povjereno vršenje javnih ovlaštenja na način predviđen ovim Zakonom.

Član 3

(1) Organi uprave dužni su u svom radu osigurati efikasno i potpuno ostvarivanje svih prava i sloboda građana koja su predviđena u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustav Federacije), u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije (u daljem tekstu: Aneks) i Ustavu Kantona.

(2) Organi uprave dužni su u poslovima iz svoje nadležnosti sarađivati sa svim međunarodnim posmatračkim organima za ljudska prava koja su osnovana za Bosnu i Hercegovinu, Federaciju i Kanton, kao i s nadzornim organima koji su osnovani na osnovu međunarodnih dokumenata navedenih u Aneksu.

Član 4

(1) Rad organa uprave zasniva se na načelu zakonitosti, transparentnosti, javnosti, odgovornosti, efikasnosti, ekonomičnosti, profesionalnoj nepristrasnosti i političkoj nezavisnosti, ukoliko za određene izuzetne situacije za neke od ovih načela zakonom nije drukčije određeno.

(2) Organi uprave poslove uprave iz svoje nadležnosti vrše samostalno, u granicama ovlaštenja utvrđenih u ustavu, zakonu i drugim propisima.

Član 5

(1) Nadležnost kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija utvrđuje se kantonalnim zakonom kojim se određuje određena upravna oblast, a nadležnost općinskih i gradskih organa uprave utvrđuje se odlukama općinskog, odnosno gradskog vijeća kojima se uređuju poslovi lokalne samouprave općine, odnosno grada.

(2) Kantonalni, općinski i gradski organi nadležni su vršiti i upravne i stručne poslove koji im se federalnim zakonom delegiraju ili prenesu.

(3) Općinski i gradski organi, odnosno pravna lica, nadležni su vršiti i upravne i stručne poslove koji se kantonalnim zakonom delegiraju ili prenesu na općinu, grad, odnosno pravno lice.

(4) Prenesene poslove na jedinice lokalne samouprave obavljaju nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave putem službi za upravu (upravnih odjela), a za pravno lice kojem su povjerena javna ovlaštenja, obavlja direktor.

Član 6

(1) U organima uprave u ravnopravnoj upotrebi kao službeni jezici su: bosanski, hrvatski i srpski jezik.

(2) U postupcima pred organima uprave građani se mogu koristiti i drugim jezikom ukoliko ne poznaju ni jedan od službenih jezika iz stava (1) ovoga člana pri čemu se osigurava prevodilac.

(3) Službena pisma u organima uprave su: latinica i ćirilica.

Član 7

(1) Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona) vrši koordinaciju, usklađivanje i usmjeravanje rada kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, kao i nadzor nad njihovim radom u skladu s Ustavom Federacije, Ustavom Kantona i kantonalnim zakonom.

(2) Ovlaštenja iz stava (1) ovog člana za općinske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije vrši općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

Član 8

Kontrola zakonitosti upravnih i drugih akata koja donose organi uprave vrši se putem upravnog nadzora koji se ostvaruje na način predviđen ovim Zakonom.

Član 9

Zakonitost konačnih upravnih akata (rješenja) koja donose organi uprave rješavajući upravne stvari u upravnom postupku štiti se u

upravnom sporu kod nadležnog suda ako zakonom nije drukčije određeno.

II - POSLOVI ORGANA UPRAVE

II.1. - Zajednička odredba

Član 10

(1) Kantonalni organi uprave vrše sljedeće poslove:

a) neposredno izvršavaju zakone i druge propise,

b) rješavaju u upravnim stvarima,

c) obavljaju upravni nadzor nad provođenjem zakona i drugih propisa,

d) donose podzakonske propise za provođenje zakona i drugih propisa i pojedinačne akte,

e) pripremaju propise i daju preporuke iz oblasti zakonodavstva,

f) daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti, pravnih i fizičkih lica koja se odnose na njihovu nadležnost,

g) prate stanja u oblastima za koje su osnovani i odgovaraju za stanje u tim oblastima,

h) obavljaju i druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.

(2) Poslovi iz stava (1) ovog člana vrše se na način utvrđen u odredbama člana 11. do člana 27. ovog Zakona.

1.a) Neposredno izvršavanje zakona i drugih propisa

Član 11

Izvršavanje zakona i drugih propisa organi uprave ostvaruju putem rješavanja upravnih stvari u upravnom postupku i vršenjem stručnih poslova na način predviđen zakonom i drugim propisima kojima je regulisana određena upravna oblast.

Član 12

Kantonalni organi uprave neposredno izvršavaju kantonalne zakone i druge kantonalne propise, te obavljaju upravne poslove koji su federalnim zakonom ili drugim federalnim propisom, kao i zakonom

i drugim propisom Bosne i Hercegovine povjereni na vršenje kantonalnim organima uprave, i osiguravaju izvršavanje kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa kojim su određeni upravni poslovi preneseni na vršenje općinskim ili gradskim organima uprave na području ovog Kantona.

Član 13

Općinski, odnosno gradski organi uprave neposredno izvršavaju propise koje donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće iz oblasti lokalne samouprave općine, odnosno grada, te izvršavaju upravne poslove koji su im federalnim, odnosno kantonalnim zakonom i drugim propisima, kao i propisima Bosne i Hercegovine preneseni ili delegirani.

1.b) - Rješavanje u upravnim stvarima

Član 14

(1) Kantonalni organi uprave rješavaju u upravnim stvarima koje su im date u nadležnost po načelima i pravilima upravnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(2) U vršenju poslova iz stava (1) ovog člana organi uprave su samostalni i postupaju u granicama zakonskih ovlaštenja.

Član 15

(1) Protiv pojedinačnih akata, radnji i mjera kantonalnih organa uprave, nosilaca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave i pravnih lica kojima su povjerena javna ovlaštenja, donesenih u prvom stepenu, može se izjaviti žalba, a u slučaju da žalba nije dopuštena zatražiti sudska zaštita.

(2) Protiv pojedinačnih akata, radnji i mjera kantonalnih organa uprave, donesenih u prvom stepenu na osnovu kantonalnih zakona i drugih propisa Kantona, dopušteno je izjaviti žalbu Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona.

(3) Protiv pojedinačnih akata, radnji i mjera nosilaca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, na koje su posebnim zakonom preneseni poslovi upravnog rješavanja i pravnih lica na koja su prenesena ovlaštenja za rješavanje u prvom stepenu, može se izjaviti

žalba nadležnom kantonalnom ministarstvu u čijoj su nadležnosti poslovi upravne oblasti iz koje su ta javna ovlaštenja prenesena.

1.c) Obavljanje upravnog nadzora

Član 16

(1) Kantonalni organi uprave upravni nadzor ostvaruju tako što vrše nadzor nad provođenjem zakona i drugih propisa, kao i zakonito postupanje organa uprave i pravnih lica s javnim ovlaštenjima u vršenju poslova iz njihove nadležnosti.

(2) Upravni nadzor iz stava (1) obuhvata:

a) nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose organi uprave kojima se rješava u upravnim stvarima u upravnom postupku,

b) nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose pravna lica s javnim ovlaštenjima,

c) inspekcijski nadzor.

Član 17

Nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose organi uprave kojima se rješava u upravnim stvarima u upravnom postupku vrši se putem rješavanja u drugostepenom upravnom postupku, u skladu s ovlaštenjima koja po zakonu ima drugostepeni organ kad rješava u tom postupku.

Član 18

Nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koja donose pravna lica s javnim ovlaštenjima, organi uprave vrše u odnosu na rješavanje o pravima i obavezama građana i pravnih lica koja su zakonom ili odlukom gradskog, odnosno općinskog vijeća, u skladu sa zakonom, prenesena da o njima odlučuju pravna lica s javnim ovlaštenjima.

Član 19

(1) Inspekcijski nadzor organi uprave vrše tako što ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih lica i građana zbog pridržavanja zakona i drugih propisa, te poduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom, odnosno propisom gradskog ili općinskog vijeća, kao i kontrolu

zakonitog postupanja organa uprave u vršenju upravnih poslova iz njihove nadležnosti.

(2) Inspekcijski nadzor vrše inspekcije organa uprave.

1.d) - Donošenje podzakonskih propisa i pojedinačnih akata

Član 20

Organi uprave donose podzakonske propise u cilju omogućavanja izvršavanja zakona i drugih propisa iz svoje nadležnosti, kada su za to zakonom izričito ovlašteni, kao i druge propise u skladu s Ustavom i zakonom.

1.e) - Pripremanje propisa i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva

Član 21

(1) Organi uprave dužni su da, u poslovima iz svoje nadležnosti, pripremaju zakone i druge propise kad o tome odluči organ zakonodavne ili izvršne vlasti, odnosno kada samostalno ocijene da je potrebno donijeti zakon ili drugi propis ili treba izvršiti izmjene i dopune zakona ili drugog propisa iz oblasti za koju su nadležni.

(2) Organi uprave imaju obavezu dati preporuku organu zakonodavne ili izvršne vlasti da je potrebno donijeti zakon ili drugi propis u određenoj upravnoj oblasti i obrazložiti ciljeve koji se žele postići donošenjem tog propisa.

Član 22

(1) Prilikom izrade zakona i drugih propisa organi uprave su obavezni pribavljati mišljenja od drugih organa uprave ako se tim propisima regulišu pitanja iz nadležnosti i djelokruga tih organa uprave, a prema potrebi, mišljenja se mogu pribavljati i od odgovarajućih stručnih ustanova i zainteresovanih pravnih lica, ako je to mišljenje od značaja za uređivanje odgovarajućih pitanja iz njihove nadležnosti.

(2) Ako se za provođenje zakona ili drugog propisa koji se predlažu moraju osigurati određena finansijska sredstva, organi uprave su u obrazloženju tog propisa obavezni iskazati orijentacijski iznos

finansijskih sredstava koja su potrebna za njihovo izvršavanje i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ova sredstva.

1.f) - Davanje odgovora na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti, pravnih i fizičkih lica koja se odnose na njihovu nadležnost

Član 23

Organi uprave obavezni su pripremati i davati odgovore na pitanja organa zakonodavne, odnosno organa izvršne vlasti koja se odnose na izvršavanje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti, te o stanju i problemima u oblasti za koju su organi uprave osnovani, kao i davati odgovore na upite pravnih i fizičkih lica u vezi s rješavanjem njihovih prava i dužnosti u upravnom postupku.

1.g) - Praćenje stanja u oblastima za koje su osnovani i odgovornost za stanje u tim oblastima

Član 24

(1) Praćenje stanja u oblastima za koje su organi uprave osnovani odnosi se prvenstveno na stanje izvršavanja zakona i drugih propisa, što se utvrđuje na osnovu podataka koje sami prikupljaju na način predviđen zakonom ili drugim propisom, kao i podataka koje na njihov zahtjev prikupljaju, obrađuju i dostavljaju drugi organi i pravna lica i utvrđuju stanje i nastale posljedice, te u vezi s uočenim i utvrđenim stanjem poduzimaju mjere za koje su ovlašteni u cilju rješavanja utvrđenih problema.

(2) Na osnovu podataka iz stava (1) ovog člana organi uprave izrađuju analitičke, informativne i druge materijale koje dostavljaju nadležnim izvršnim i zakonodavnim organima vlasti na razmatranje u cilju upoznavanja tih organa sa stanjem u određenoj oblasti i potrebom poduzimanja odgovarajućih mjera.

Član 25

(1) Organi uprave odgovorni su u okviru svoje nadležnosti za stanje u oblastima za koje su osnovani, zbog izvršavanja zakona i drugih propisa i zakonitost upravnih i drugih akata koji se donose u izvršavanju tih propisa, kao i za tačnost i ažurnost podataka koja podnose nadležnim zakonodavnim i izvršnim tijelima i organima

vlasti i za tačnost i ažurnost podataka o kojima, na osnovu zakona i drugog propisa, vode propisane službene evidencije.

(2) U ostvarivanju odgovornosti iz stava (1) ovog člana, kantonalni organi uprave dužni su redovno u određenim vremenskim razdobljima informisati Vladu Kantona o stanju, problemima i mjerama koje bi trebalo poduzeti, a gradski, odnosno općinski organi uprave o tom stanju informišu gradonačelnika, odnosno općinskog načelnika.

(3) Kada se u određenoj oblasti ne izvršavaju zakoni i drugi propisi, organi uprave su dužni odmah poduzeti konkretne mjere za koje su ovlašteni, odnosno tijelima i organima iz stava (2) ovoga člana predložiti poduzimanje odgovarajućih hitnih mjera iz njihove nadležnosti za rješavanje tih problema, u skladu sa zakonom.

Član 26

Ako se u analitičkim, informativnim ili drugim materijalima koje pripremaju organi uprave, zahtijevaju materijalni izdaci, organi uprave obavezni su u obrazloženju tih materijala iskazati orijentacijski iznos finansijskih sredstava koja su potrebna za provođenje tih materijala i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

Član 27

Organi uprave obavljaju i druge stručne poslove iz svog djelokruga, ostvaruju domaću i inozemnu stručnu saradnju u skladu sa zakonom, te u granicama svojih ovlaštenja daju odgovarajuća objašnjenja pravnim licima i građanima, nosiocima izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravnom licu na koga su prenesena javna ovlaštenja.

III - POVJERAVANJE JAVNIH OVLAŠTENJA PRAVNIM LICIMA NA RJEŠAVANJE

Član 28

(1) Određeni upravni i stručni poslovi iz nadležnosti organa uprave mogu se povjeravati na vršenje pravnim licima (u daljem tekstu: pravna lica s javnim ovlaštenjima), kada je to cjelishodno i kada se

time postiže efikasnije ostvarivanje određenih prava i obaveza građana i pravnih lica.

(2) Povjeravanje javnih ovlaštenja iz stava (1) ovog člana vrši se kantonalnim zakonom za upravne i stručne poslove iz nadležnosti kantonalnih organa uprave, dok se odlukom gradskog, odnosno općinskog vijeća povjeravanje javnih ovlaštenja može vršiti za određene stručne poslove iz djelokruga lokalne samouprave grada, odnosno općine.

(3) Pravnim licima koja imaju javna ovlaštenja ne mogu se povjeravati poslovi inspekcijskog nadzora, osim stručnih poslova koji su od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora (ekspertize, tehnička ispitivanja i sl.), ako za vršenje tih poslova uprave nemaju tehničke i druge uvjete.

Član 29

(1) Na pravna lica koja imaju javna ovlaštenja shodno se primjenjuju odredbe ovog Zakona koje se odnose na samostalnost u radu, zakonitost, javnost rada i upotrebe jezika, pisma i druga načela utvrđena Ustavom i Zakonom.

(2) Zakonom kojim se povjeravaju javna ovlaštenja može se odrediti način obavljanja javnih ovlaštenja iz člana 28. ovog Zakona, kao i ovlaštenja i obaveze kantonalnih organa uprave u pogledu obavljanja nadzora u vezi s vršenjem javnog ovlaštenja.

Član 30

Upravni nadzor nad radom pravnih lica s javnim ovlaštenjima, u obavljanju upravnih poslova koji su preneseni na ta pravna lica, vrše organi uprave iz upravnog područja i nivoa vlasti kojoj pripadaju upravni poslovi koji se vrše na osnovu javnih ovlaštenja u skladu s ovim i drugim zakonom, odnosno odluci gradskog i općinskog vijeća kojim su ta ovlaštenja povjerena.

Član 31

(1) U obavljanju upravnog nadzora nad radom pravnog lica s javnim ovlaštenjima, u odnosu na povjerena javna ovlaštenja nadležni organ ima sljedeća prava i dužnosti:

a) provoditi inspekcijski nadzor u okviru svoje nadležnosti i osiguravati zakonito i u propisanim rokovima, vršenje poslova koji se odnose na javna ovlaštenja,

b) u skladu sa zakonom rješavati u drugom stepenu, po žalbama, na upravne akte iz povjerenih javnih ovlaštenja,

c) po potrebi davati stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa iz oblasti povjerenih javnih ovlaštenja,

d) poduzimati i druge mjere i vršiti druga prava koja po zakonu ima kao drugostepeni organ uprave u upravnom postupku.

(2) Pravna lica s javnim ovlaštenjima dužna su nadležnom organu uprave, koji vrši upravni nadzor nad njihovim radom, najmanje jedanput godišnje, podnijeti izvještaj o obavljanju povjerenih javnih ovlaštenja i na traženje tih organa uprave dostavljati određene podatke i dokumente koji su od značaja za vršenje upravnog nadzora u vršenju javnih ovlaštenja.

(3) Ako pravno lice s javnim ovlaštenjem ne vrši povjerene poslove u skladu sa zakonom i drugim propisom, organ uprave koji vrši upravni nadzor obavezan je pisano upozoriti organ upravljanja tog pravnog lica koje vrši javna ovlaštenja i naložiti mu mjere za rješavanje tog pitanja, a prema potrebi obavezan je poduzeti i druge mjere u okviru svojih prava i dužnosti i time osigurati da se javna ovlaštenja vrše u skladu sa zakonom i drugim propisom kojim su ta ovlaštenja povjerena.

(4) Organ upravljanja pravnog lica s javnim ovlaštenjem dužan je postupiti po nalogu organa uprave iz stava (3) ovog člana.

IV - OSNIVANJE ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA

VI.1. Zajedničke odredbe i načela za osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

Član 32

(1) Za obavljanje poslova iz člana 10. ovoga Zakona, osnivaju se organi uprave i upravne organizacije, predviđeni ovim Zakonom.

(2) Organi uprave osnivaju se za vršenje upravnih, stručnih i drugih poslova (u daljem tekstu: upravni i stručni poslovi), a upravne organizacije osnivaju se za obavljanje stručnih i drugih poslova (u daljem tekstu: stručni poslovi).

IV.1.a) Organi uprave

Član 33

(1) Kantonalni organi uprave osnivaju se na način kojim se osigurava potpuno, efikasno i racionalno obavljanje svih upravnih i stručnih poslova iz okvira nadležnosti Kantona i efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza građana i pravnih lica.

(2) Kantonalni organi uprave osnivaju se prema vrsti i obimu poslova i načelima grupiranja poslova prema vrsti, složenosti i međusobnoj funkcionalnoj povezanosti, kao i s potrebama osiguranja efikasnog rukovođenja radom organa uprave.

IV.1.b) Upravne organizacije

Član 34

(1) Upravne organizacije osnivaju se za vršenje stručnih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova.

(2) Upravne organizacije, po pravilu, osnivaju se na nivou kantona, a izuzetno mogu se osnivati i u općini i gradu s najmanje 50.000 stanovnika ili ako je to predviđeno posebnim zakonom, te ako za njihovim osnivanjem ima stvarne potrebe i ako postoje poslovi koji spadaju u nadležnost upravnih organizacija.

(3) Upravne organizacije u općini i gradu mogu se osnovati samo pod uvjetom ako se poslovi iz stava (1) ovoga člana, ne mogu vršiti u okviru općinskog, odnosno gradskog organa uprave. Općinsko, odnosno gradsko vijeće može osnovati posebnu upravnu organizaciju ako procijeni da bi se na takav način bolje obavljali poslovi iz nadležnosti općine ili Grada, odnosno ako se time postiže racionalnije i efikasnije vršenje određenih poslova.

(4) Zakonom, odnosno odlukom kojima se vrši osnivanje upravnih organizacija (samostalne ili u sastavu organa uprave) može se utvrditi

da upravna organizacija ima svojstvo pravnog lica.

IV.1.c) Kriteriji za osnivanje organa uprave, odnosno upravnih organizacija

Član 35

(1) Prilikom osnivanja organa uprave, odnosno upravnih organizacija, mora se polaziti od sljedećih kriterija i to:

a) da se broj i vrsta organa uprave i upravnih organizacija osniva isključivo prema obimu i vrsti upravnih i stručnih poslova koji su zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost organa uprave, odnosno upravnih organizacija,

b) da se isti i slični upravni i stručni poslovi vrše u okviru jednog organa uprave, odnosno jedne upravne organizacije i tako osigura da se takvi poslovi grupišu u okviru istog organa uprave, odnosno iste upravne organizacije,

c) da se poslovi iz nadležnosti Federacije koji su federalnim zakonom preneseni na vršenje kantonu, stave u nadležnost onog organa uprave, odnosno upravne organizacije koji imaju iste ili slične poslove u svojoj nadležnosti i tako izbjegne osnivanje posebnih organa za vršenje prenesenih poslova, ako federalnim zakonom nije drugačije određeno,

d) da broj i vrsta organa uprave i upravnih organizacija bude prilagođen broju stanovnika i ekonomskoj razvijenosti kantona.

IV.2. Osnivanje kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija

Član 36

(1) Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvrđuje kantonalnim Zakonom o organizaciji i djelokrugu kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, u skladu s ovim Zakonom.

Član 37

(1) Kantonalni organi uprave su: kantonalna ministarstva i kantonalne uprave.

(2) Kantonalne upravne organizacije su: kantonalni zavodi, kantonalne direkcije i kantonalne agencije.

(3) Kantonalne upravne organizacije mogu se osnivati kao samostalne kantonalne upravne organizacije i kao kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva.

IV.2.a) Kantonalno ministarstvo

Član 38

Kantonalno ministarstvo osniva se za vršenje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Kantona iz jedne ili više srodnih oblasti u kojima kantonalni organi uprave, u cjelini ili većem obimu, neposredno izvršavaju ili osiguravaju izvršavanje kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje.

Član 39

(1) Kantonalno ministarstvo obavlja upravne i druge stručne poslove iz svog djelokruga, a posebno:

a) neposredno primjenjuje zakone i druge propise,

b) osigurava provođenje zakona i drugih propisa,

c) priprema nacrte i prijedloge zakona i drugih propisa,

d) rješava u upravnim stvarima u prvom stepenu kad je na to zakonom ovlašten, te u drugom stepenu, ako zakonom nije drukčije određeno,

e) provodi upravni, odnosno inspekcijski nadzor,

f) vodi propisane evidencije,

g) prati stanje u svom djelokrugu, te nadležnim organima predlaže poduzimanje odgovarajućih mjera,

h) izrađuje stručne podloge za postupak odlučivanja,

i) osigurava saradnju stručnih i naučnih ustanova, te predlaže nadležnim organima organizovanje određenih službi i stručnih organa.

IV.2.b) Samostalne kantonalne uprave i samostalne upravne organizacije

Član 40

Kantonalna uprava osniva se za vršenje određenih upravnih i stručnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijeva posebnu organizovanost i samostalnost u radu.

Član 41

(1) Kantonalne upravne organizacije: zavodi, direkcije i agencije mogu se osnivati kao samostalne kantonalne organizacije i kao kantonalne organizacije u sastavu ministarstva.

(2) Kantonalnim zakonom o organizaciji i djelokrugu kantonalnih organa uprave i kantonalnih organizacija mogu se osnivati upravne organizacije drugog naziva, što se konkretno određuje tim Zakonom, ako je to adekvatnije materiji koja se nalazi u nadležnosti te organizacije.

Član 42

Kantonalni zavod osniva se za vršenje određenih stručnih i drugih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijeva organizovanje posebnog organa samostalnog u svom radu.

Član 43

Kantonalna direkcija i kantonalna agencija osnivaju se za vršenje određenih stručnih poslova pretežno privrednog karaktera i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju organizovanje posebnog organa samostalnog u svom radu.

Član 44

(1) Samostalne uprave i upravne organizacije obavljaju upravne, stručne i druge poslove iz svoje nadležnosti, a posebno:

a) proučavaju i istražuju određena pitanja primjenom posebnog načina rada, koja su isključivo u okvirima kantonalne uprave,

b) vode propisane evidencije i izdaju u vezi s tim uvjerenja i potvrde,

c) obavljaju upravni nadzor i rješavaju u upravnim stvarima ako su na to izričito zakonom ovlašteni,

d) pripremaju nacrte zakona, prijedloge drugih propisa, daju mišljenja o načinu provođenja zakona i drugih propisa iz svoje oblasti, pripremaju stručne podloge za postupak odlučivanja u kantonalnim organima vlasti,

e) ostvaruju saradnju s domaćim i stranim pravnim subjektima,

f) prikupljaju, sređuju i izdvajaju podatke od interesa za djelatnost za koju su osnovane,

g) obavljaju i druge poslove utvrđene zakonom.

Član 45

(1) Kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije mogu se osnivati u sastavu kantonalnog ministarstva onda kada je to potrebno zbog međusobne povezanosti poslova iz nadležnosti kantonalnog ministarstva i kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije i kad je, pored određenog stepena samostalnosti u vršenju poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije, potrebno osigurati da kantonalno ministarstvo vrši usmjeravanje i nadzor u vršenju poslova iz nadležnosti tih uprava i organizacija.

(2) Kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije u sastavu ministarstva, samostalne su u svom radu zbog izvršavanja svih poslova iz svoje nadležnosti, osim u pitanjima iz člana 46. ovog Zakona, koja ostvaruje kantonalno ministarstvo u čijem se sastavu nalaze te uprave, odnosno kantonalne organizacije.

Član 46

(1) U poslovima iz nadležnosti kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije, koje se nalaze u sastavu kantonalnog ministarstva, kantonalni ministar donosi podzakonske propise i opće akte za izvršavanje kantonalnih zakona iz tih oblasti i vrši upravni nadzor nad radom te uprave, odnosno upravne organizacije.

(2) U vršenju upravnog nadzora iz stava (1) ovog člana kantonalni ministar ima sljedeća ovlaštenja:

a) Rješavati u upravnom postupku o pravnim lijekovima izjavljenim protiv upravnih akata koja donosi uprava, odnosno upravna organizacija, ako posebnim federalnim, odnosno kantonalnim zakonom nije određeno da o tome rješava drugi organ,

b) Davati saglasnosti na akte uprave, odnosno upravne organizacije koje oni donose izvan upravnog postupka, kada je to federalnim ili kantonalnim zakonom određeno,

c) Tražiti izvještaje i obavještenja o radu uprave, odnosno upravne organizacije u vezi s izvršavanjem poslova iz njihove nadležnosti,

d) Odrediti izvršenje pojedinih zadataka iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije i rokove za njihovo izvršenje,

e) Vršiti druga ovlaštenja koja su mu posebnim zakonom data u nadležnost.

(3) Kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije iz stava (1) ovog člana, u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti neposredno ostvaruju saradnju s drugim organima uprave i pravnim licima, a odnose prema Vladi Kantona i Skupštini Kantona ostvaruju preko ministra koji rukovodi kantonalnim ministarstvom u čijem sastavu se nalazi ta uprava, odnosno upravna organizacija.

Član 47

(1) Za vršenje određenih upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Kantona mogu se u gradu i općini osnivati područne jedinice kantonalnih ministarstava, kantonalnih uprava i kantonalnih upravnih organizacija, kao njihove organizacijske jedinice.

(2) Područne jedinice mogu se osnivati samo pod uvjetom ako je to nužno zbog efikasnijeg i racionalnijeg vršenja određenih poslova iz nadležnosti odgovarajućeg kantonalnog organa uprave ili upravne organizacije iz stava (1) ovog člana.

(3) Područne jedinice osniva Vlada Kantona na prijedlog rukovodioca kantonalnog organa iz stava (1) ovog člana, a aktom o osnivanju područnih jedinica utvrđuje se njihova nadležnost, područje na kojem djeluju, sjedište i druga pitanja značajna za njihov rad, a bliža razrada svih tih pitanja utvrđuje se u Pravilniku o

unutrašnjoj organizaciji kantonalnog organa uprave, odnosno kantonalne organizacije.

IV.3. Unutrašnja organizacija organa uprave i upravnih organizacija

Član 48

(1) Unutrašnja organizacija kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, utvrđuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

(2) Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji utvrđuje se posebno:

a) organizacijske jedinice i njihova nadležnost,

b) sistematizacija radnih mjesta koja obuhvata:

1. nazive radnih mjesta,

2. opis poslova,

3. uvjete za vršenje poslova,

4. vrstu djelatnosti,

5. naziv grupe u koju spadaju poslovi,

6. složenost poslova i

7. druge elemente.

c) način rukovođenja organom i organizacijskim jedinicama,

d) programiranje i planiranje poslova,

e) ovlaštenja i odgovornost rukovodećih državnih službenika u vršenju poslova,

f) broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uvjeti za prijem pripravnika,

g) i druga pitanja predviđena propisom iz člana 49. ovoga Zakona.

(3) Unutrašnja organizacija uprava, odnosno upravnih organizacija koje se nalaze u sastavu kantonalnog ministarstva, utvrđuje se kao poseban dio u okviru Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji kantonalnog ministarstva, u čijem se sastavu nalaze.

(4) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji izrađuje se i donosi na način utvrđen u propisu iz člana 49. ovog Zakona i drugim propisima.

Član 49

(1) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, donose: rukovodioci kantonalnog organa uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije, uz saglasnost Vlade Kantona,

(2) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji uprava, odnosno upravnih organizacija koje se nalaze u sastavu kantonalnog ministarstva, kao poseban dio pravilnika ministarstva, donosi ministar na prijedlog rukovodioca uprave, odnosno upravne organizacije u sastavu ministarstva, uz saglasnost Vlade Kantona.

Član 50

(1) Uredbom Vlade Kantona utvrđuju se osnovna načela unutrašnje organizacije kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, naziv unutrašnjih sastavnih jedinica i njihov djelokrug, način rukovođenja, okvirni broj potrebnih službenika i namještenika za obavljanje poslova iz nadležnosti tih jedinica, način planiranja poslova, radno vrijeme, kao i druga pitanja od posebnog značaja za rad kantonalnih organa uprave.

IV.4. Stručne i druge službe

Član 51

(1) Za vršenje određenih stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe organa uprave i upravnih organizacija, mogu se osnivati stručne, tehničke i druge zajedničke ili samostalne službe ili drugi organi.

(2) Stručne službe i druge organe iz stava (1) ovog člana, osniva Vlada Kantona za svoje potrebe i potrebe kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija.

(3) Aktom o osnivanju stručnih službi ili drugih organa iz stava (1) ovog člana utvrđuje se: naziv službe, odnosno organa, nadležnost, rukovođenje, odgovornost i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad službe, odnosno organa, a može se, ako to priroda poslova zahtijeva, odrediti da služba, odnosno drugi organ ima svojstvo pravnog lica.

(4) Za vršenje određenih tehničkih poslova, kao što su ugostiteljske usluge, održavanje čistoće i drugi slični poslovi, mogu se angažovati pravna lica koja se bave tim poslovima o čemu organi iz stava (2) ovog člana, zaključuju ugovor, ako je takav način vršenja tih poslova racionalniji, efikasniji i ekonomičniji.

Član 52

Ako se radi o obavezama koje su međunarodnim ugovorom utvrđene za Kanton, a nisu u nadležnosti ni jednog kantonalnog organa uprave, Vlada Kantona može osnovati određene službe i druge organe za saradnju s međunarodnim organizacijama, u skladu s obavezama preuzetim tim međunarodnim ugovorima i odrediti njihov djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti.

V. RUKOVOĐENJE ORGANIMA UPRAVE I UPRAVNIM ORGANIZACIJAMA

V.1. Zajedničke odredbe

Član 53

(1) Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona, predsjednik Vlade i ministri u Vladi, su dužnosnici Kantona.

(2) Dužnosnici, nosioci izvršne vlasti Kantona su: predsjednik Vlade i ministri.

(3) Plaće, te prava i obaveze iz radnog odnosa dužnosnika zakonodavne i izvršne vlasti Kantona utvrđuju se posebnim kantonalnim zakonom.

(4) Dužnosnici izvršne vlasti Kantona ne mogu istovremeno obavljati i funkciju u zakonodavnoj ili pravosudnoj vlasti Kantona, niti obavljati bilo koju funkciju koja je nespojiva s funkcijom na koju su izabrani i koju trenutno obavljaju.

Član 54

(1) Kantonalnim ministarstvom rukovodi ministar, a samostalnom kantonalnom upravom i samostalnom upravnom organizacijom, rukovodi direktor.

(2) Kantonalnom upravom i kantonalnom upravnom organizacijom u sastavu ministarstva rukovodi direktor koji ima status rukovodećeg

državnog službenika ministarstva.

(3) Rukovodiocima organa uprave i upravnih organizacija u rukovođenju pojedinim područjima rada pomažu rukovodeći državni službenici.

V.2. Kantonalni ministar

Član 55

(1) Kantonalnim ministarstvom rukovodi ministar, u skladu sa zakonom.

(2) Kantonalni ministar u skladu sa zakonom predstavlja kantonalno ministarstvo i upravlja njegovim radom, a posebno:

a) provodi odluke i zaključke Vlade Kantona,

b) donosi provedbene propise kad je na to zakonom ili propisom ovlašten,

c) brine o zakonitom i blagovremenom izvršavanju zakona i drugih propisa, te u pitanjima od zajedničkog interesa osigurava saradnju ministarstva s organima vlasti, s nosiocima izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave i pravnim licima koja imaju javna ovlaštenja da provode kantonalne propise, te drugim pravnim licima,

d) prema državnim službenicima i namještenicima poduzima mjere utvrđene zakonom i drugim propisima u slučaju povrede službene dužnosti, te u skladu sa zakonom odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa,

e) vrši druge poslove za koje je zakonom i drugim propisima ovlašten.

(3) Kantonalni ministar može imati savjetnike koji nemaju status državnog službenika, a čija se radna mjesta utvrđuju u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji.

Član 56

(1) Kandidat za mjesto predsjednika Vlade predlaže ministre.

(2) Ministri zajedno s predsjednikom Vlade čine Vladu Kantona, a istu potvrđuje Skupština Kantona dvotrećinskom većinom glasova.

(3) Svaki ministar predstavlja i zastupa ministarstvo i odgovara predsjedniku Vlade i Skupštini Kantona, te snosi krajnju odgovornost za rad svog ministarstva.

(4) Na prijedlog predsjednika Vlade ili prijedlog 1/3 poslanika u Skupštini Kantona, Skupština Kantona, odlučuje o odgovornosti ministra, glasanjem o (ne) povjerenju.

(5) Ministru kojem je Skupština dvotrećinskom većinom glasova, izglasala nepovjerenje, prestaje dužnost.

(6) Upražnjeno mjesto ministra popunjava se istim postupkom.

(7) Mandat novoizabranog ministra traje koliko bi trajao mandat smijenjenom ministru umjesto kojeg je postavljen.

Član 57

(1) Ministar je obavezan, na osnovu i u okviru Ustava, zakona i drugih propisa savjesno i odgovorno obavljati povjerenu funkciju i lično je odgovoran za njezino provođenje, kao i za rad ministarstva kojim rukovodi.

(2) Ministar je obavezan izvještavati organ izvršne vlasti o stanju u oblasti za koju je ministarstvo osnovano i o izvršavanju zakona i drugih propisa, uputa i smjernica koje utvrdi taj organ, kao i o poduzetim mjerama i o radu ministarstva kojim rukovodi, s tim da o tim pitanjima može izvještavati i organ zakonodavne vlasti, ako on to zatraži.

Član 58

(1) Ministar je odgovoran ako se u izvršavanju svojih ovlaštenja i obaveza ne pridržava ustava, zakona i drugih propisa i općih akata ili ako u okviru svojih nadležnosti ne osigurava provođenje zakona i drugih propisa i općih akata ili ako iz drugih razloga postane nedostojan obavljanja funkcije ministra.

(2) Ako se utvrdi da postoji odgovornost iz stava (1) ovog člana, ministar se smjenjuje s funkcije, a smjenjivanje ne isključuje krivično gonjenje, niti odgovornost u građanskom postupku, ako ustavom i zakonom nije drugačije određeno.

(3) Smjenjivanje ministra s funkcije vrši organ koji ga je, u skladu sa Ustavom, postavio na funkciju ministra, a vrši se na način uređen članom 56. ovog Zakona.

(4) Smijenjeni ministar ostaje na funkciji do imenovanja novog ministra, u koliko to nije u suprotnosti sa drugim zakonom.

U slučaju duže spriječenosti ministra ili smrti, rukovođenjem ministarstva vrši lice koje imenuje Vlada iz reda rukovodećih državnih službenika tog ministarstva.

Član 59

(1) Ako ministar smatra da nije u mogućnosti uspješno vršiti povjerena ovlaštenja i obaveze, odnosno da ne može preuzeti odgovornost za njihovo vršenje, ima pravo podnijeti ostavku, koja se podnosi u pisanoj formi.

(2) Kantonalni ministar podnosi ostavku predsjedniku Vlade Kantona.

(3) Ministar koji je podnio ostavku ostaje na dužnosti do imenovanja novog ministra.

(4) Ukoliko to nije regulisano ovim Zakonom, na radno-pravni status nosioca izvršnih funkcija primjenjivat će se odredbe drugih zakona koji regulišu ovu oblast.

V.3. Direktor samostalne kantonalne uprave i upravne organizacije

Član 60

(1) Radom kantonalne uprave i upravne organizacije rukovodi direktor.

(2) Direktor predstavlja i zastupa upravu, odnosno upravnu organizaciju i organizuje i osigurava vršenje svih poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije.

(3) Direktor samostalne uprave, odnosno samostalne upravne organizacije, u rukovođenju tom upravom, odnosno organizacijom, ima prava i obaveze da: predstavlja i zastupa upravu, odnosno upravnu organizaciju, osigurava i organizuje zakonito i efikasno obavljanje svih poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije, donosi podzakonske propise i druge opće i pojedinačne

akte za koje je zakonom ovlašten i poduzima druge mjere za vršenje poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi, te odlučuje u skladu sa Zakonom o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa, te vrši druge poslove za koje je zakonom i drugim propisima ovlašten.

Član 61

(1) Direktor samostalne uprave, odnosno samostalne upravne organizacije obavezan je na osnovu i u okviru Ustava, zakona i drugih propisa savjesno i odgovorno vršiti povjerenu mu dužnost i lično je odgovoran za njezino vršenje, kao i za rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi.

(2) Direktor samostalne uprave, odnosno samostalne upravne organizacije obavezan je izvještavati Vladu Kantona o stanju u oblasti za koju je uprava, odnosno upravna organizacija osnovana i o izvršavanju zakona i drugih propisa, uputa i smjernica koje je utvrdila Vlada Kantona, kao i o preduzetim mjerama i o radu uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi, s tim da o tim pitanjima može obavještavati i organ zakonodavne vlasti, ako on to zatraži.

Član 62

(1) Direktor samostalne kantonalne uprave i samostalne upravne organizacije za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovoran je Vladi Kantona.

(2) Direktor samostalne kantonalne uprave i samostalne kantonalne upravne organizacije, u skladu sa zakonom, ima status rukovodećeg državnog službenika.

V.4. Direktor uprave, odnosno upravne organizacije u sastavu ministarstva

Član 63

Direktor uprave, odnosno upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva ovlaštenja u rukovođenju upravom, odnosno upravnom organizacijom utvrđena u odredbama člana 60. i

61. ovog Zakona, ostvaruje samostalno, osim u pitanjima koja su utvrđena odredbama člana 46. ovog Zakona.

Član 64

(1) Direktor kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovoran je kantonalnom ministru.

(2) Direktor kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva u skladu sa zakonom ima status rukovodećeg državnog službenika.

V.5. Rukovodeći državni službenici u organima uprave i upravnim organizacijama

Član 65

(1) Rukovodeći državni službenici u organima uprave i upravnim organizacijama su:

a) direktor samostalne uprave i samostalne upravne organizacije,

b) sekretar organa uprave i upravne organizacije,

c) direktor uprave i upravne organizacije u sastavu ministarstva,

d) pomoćnik rukovodioca organa uprave i upravne organizacije,

e) glavni kantonalni inspektori.

f) glavni općinski, odnosno gradski inspektor.

(2) Rukovodeći državni službenici iz stava 1. ovog člana, pomažu rukovodiocu organa uprave i upravne organizacije u rukovođenju osnovnim organizacijskim jedinicama i neposredno vrše poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

(3) Radna mjesta rukovodećih državnih službenika utvrđuju se u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave i upravne organizacije.

Član 66

(1) Direktora samostalne kantonalne uprave i samostalne kantonalne upravne organizacije postavlja Vlada Kantona, u skladu sa Zakonom

o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o državnoj službi).

(2) Rukovodeće državne službenike iz člana 65. stav (1) tačka b) do e) ovoga Zakona, postavlja na radno mjesto rukovodilac kantonalnog organa uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije, u skladu sa Zakonom o državnoj službi, ukoliko za rukovodioca uprave i upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva, posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Član 67

(1) Rukovodeći državni službenici u vršenju poslova radnog mjesta na koje su postavljeni imaju ovlaštenja utvrđena zakonom, podzakonskim propisima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

(2) Rukovodilac samostalne kantonalne uprave i samostalne kantonalne upravne organizacije odgovara Vladi Kantona, a rukovodilac samostalne kantonalne uprave, odnosno samostalne kantonalne upravne organizacije, koje se nalaze u sastavu kantonalnog ministarstva, za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije, odgovara ministru i Vladi Kantona.

(3) Rukovodeći državni službenici, osim rukovodilaca samostalne uprave i samostalne upravne organizacije, za svoj rad i rad organizacijske jedinice kojom rukovode, odgovaraju rukovodiocu organa uprave, odnosno rukovodiocu upravne organizacije.

VI. PODZAKONSKI PROPISI KOJE DONOSE ORGANI UPRAVE I UPRAVNE ORGANIZACIJE

Član 68

(1) Organi uprave i samostalne upravne organizacije mogu donositi podzakonske propise iz svoje nadležnosti u cilju omogućavanja izvršavanja zakona i drugih propisa za koje su zaduženi.

(2) Organi uprave i upravne organizacije mogu donositi sljedeće provedbene podzakonske propise: pravilnik kao provedbeni propis i uputstvo, instrukciju i naredbu, kao opće akte kada su na to zakonom izričito ovlašteni i u granicama ovlaštenja datih u tom zakonu.

(3) Kada se zakonom daje ovlaštenje za donošenje podzakonskog propisa moraju se bliže odrediti pitanja koja će se tim propisom regulisati i utvrditi rok u kojem taj propis treba donijeti.

(4) Podzakonske propise donose rukovodioci organa uprave, odnosno rukovodioci upravnih organizacija.

Član 69

(1) **Pravilnikom** se bliže razrađuju pojedine odredbe kantonalnog zakona radi osiguranja uvjeta za odgovarajuću primjenu tog zakona i utvrđuje unutrašnje uređenje kantonalnog organa uprave, odnosno upravne organizacije.

(2) **Uputstvom** se propisuje način izvršavanja određenih upravnih i stručnih poslova koji se odnose na pojedina pitanja utvrđena kantonalnim zakonom.

(3) **Instrukcijom** se utvrđuju pravila i upute o načinu vršenja pojedinih upravnih i stručnih poslova od strane organa uprave i upravnih organizacija, odnosno pravnih lica s javnim ovlaštenjima u provođenju i primjeni kantonalnih zakona i drugih propisa.

(4) **Naredbom** se naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opći značaj.

(5) Izuzetno, posebnim zakonom može se predvidjeti drugačiji naziv podzakonskog propisa ako je to adekvatnije prirodi materije koja se treba urediti tim propisom, a istim se uređuju pitanja koja su predviđena u zakonskom osnovu za donošenje tog općeg akta.

(6) Pravilnici, uputstva, instrukcije i naredbe objavljuju se u službenom glasilu Kantona, a stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja ako tim propisima nije izuzetno određeno da zbog posebno važnih razloga stupaju na snagu danom objavljivanja.

(7) Izuzetno, od odredbe prethodnog stava Pravilnik kojim se utvrđuje unutrašnje uređenje organa uprave i uputstvo kojim se propisuje način rada u obavljanju poslova uprave ne moraju se objavljivati.

Član 70

(1) Organi uprave i upravne organizacije u vršenju poslova iz svoje nadležnosti, koje se odnose na upravno rješavanje i rješavanje o pravima, dužnostima i odgovornostima državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa, kao i drugim pojedinačnim stvarima, donose rješenja, zaključke i druge pojedinačne akte predviđene posebnim propisom.

(2) Pojedinačne akte iz stava (1) ovog člana donosi rukovodilac organa uprave, odnosno upravne organizacije.

(3) Rukovodioci organa uprave, odnosno upravnih organizacija mogu ovlastiti rukovodeće državne službenike ili druge državne službenike da donose pojedinačne akte za određena pitanja iz stava (1) ovog člana o čemu su dužni donijeti pisano rješenje.

VII. VRŠENJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA I RADNI ODNOSI U TIM ORGANIMA I ORGANIZACIJAMA

Član 71

(1) Poslovi koji spadaju u nadležnost organa uprave i upravnih organizacija su:

a) poslovi osnovnih djelatnosti,

b) poslovi administrativno-tehničkih i pomoćnih djelatnosti (dopunski poslovi osnovne djelatnosti i poslovi pomoćne djelatnosti).

(2) Vrsta, složenost i sadržaj poslova iz stava (1) ovog člana i uvjeti za njihovo vršenje uređuju se posebnim propisom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje radno-pravni status državnih službenika i namještenika.

(3) Poslove osnovne djelatnosti vrše rukovodeći i ostali državni službenici visoke školske spreme, a dopunske poslove osnovne djelatnosti i poslove pomoćne djelatnosti vrše namještenici više, srednje i niže školske spreme.

Član 72

Položaj, prava, dužnosti i odgovornost, kao i plaće i druga materijalna prava iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom državnih službenika i namještenika u organima uprave i upravnim

organizacijama, uređuju se posebnim zakonima o radno-pravnom statusu službenika, odnosno namještenika.

Član 73

(1) Ako dođe do ukidanja organa uprave ili upravne organizacije ili do prenošenja određenih poslova iz nadležnosti jednog organa uprave ili upravne organizacije u nadležnost drugog organa uprave ili upravne organizacije, u tom slučaju organ uprave ili upravna organizacija koji preuzimaju poslove ukinutog organa, odnosno koji preuzimaju određene poslove iz nadležnosti drugog organa ili upravne organizacije, preuzimaju i državne službenike i namještenike koji su radili na tim poslovima do dana ukidanja organa, odnosno do dana prenošenja poslova.

(2) Radno-pravni status državnih službenika i namještenika iz stava (1) ovog člana rješava se prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave ili upravne organizacije koji preuzimaju poslove ukinutog organa uprave ili upravne organizacije, odnosno određene poslove iz nadležnosti drugog organa uprave ili upravne organizacije. Pitanje prekobrojnih državnih službenika i namještenika rješava se po zakonu kojim je regulisan radno-pravni status državnih službenika, odnosno namještenika.

VIII. ODNOS IZVRŠNE VLASTI KANTONA PREMA SKUPŠTINI KANTONA, MEĐUSOBNI ODNOSI IZVRŠNIH ORGANA VLASTI U KANTONU I ODNOS KANTONALNIH ORGANA VLASTI PREMA OMBUDSMENIMA

VIII.A. ODNOS VLADE KANTONA PREMA SKUPŠTINI KANTONA

Član 74

Radi ostvarivanja Ustavom i zakonom utvrđenih ovlaštenja Skupštine Kantona, Vlada Kantona provodi kantonalne zakone i predlaže Skupštini donošenje zakona i drugih propisa iz svojih ovlaštenja. Vlada Kantona odgovara Skupštini za izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa, izvršavanje sudskih odluka i vršenje drugih ovlaštenja povjerenih Kantonu od Federalne vlasti. U tom cilju, Vlada Kantona i kantonalni organi uprave dostavljaju Skupštini

informacije i obavještenja po pitanjima iz svojih ovlaštenja, te podatke, spise, izvještaje, program rada i drugo što je potrebno za izvještavanje o svom radu i o stanju u oblastima iz djelokruga Vlade i njenih organa, na vlastitu inicijativu ili traženje Skupštine.

VIII.B. MEĐUSOBNI ODNOSI IZVRŠNIH ORGANA VLASTI U KANTONU

B.1.a. - Odnos Vlade Kantona i kantonalnog organa uprave, nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave na koje su preneseni poslovi kantonalne uprave, odnosno direktora pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja prema predsjedniku Vlade HNK

Član 75

(1) Radi ostvarivanja dužnosti iz Ustava utvrđenih ovlaštenja predsjednika Vlade Kantona, kantonalni organi uprave, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave na koje su preneseni poslovi kantonalne uprave i direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja, dostavljaju predsjedniku Vlade Kantona informacije i obavještenja o pitanjima iz svojih ovlaštenja i podatke, spise i drugu dokumentaciju koja je potrebna za izvještavanje o svom radu i o stanju u oblastima iz njihovih ovlaštenja, na vlastitu inicijativu ili njegovo traženje.

(2) Kantonalni organi uprave i upravne organizacije, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave na koje su preneseni poslovi kantonalne uprave, odnosno direktor pravnog lica na koje su prenesena javna ovlaštenja, obavezni su postupiti po nalozima i zahtjevima predsjednika Vlade u pitanjima od značaja za ostvarivanje Ustavom i zakonom utvrđenih ovlaštenja i obaveza predsjednika Vlade.

B.1.b. - Odnos kantonalnog organa uprave, nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktora pravnog lica u prenesenim poslovima, odnosno povjerenim javnim ovlaštenjima, prema Vladi Kantona

Član 76

(1) Organi uprave, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave u prenesenim poslovima kantonalne uprave, odnosno direktor pravnog lica, kojoj su povjerena javna ovlaštenja dužni su osigurati zakonito, potpuno i efikasno obavljanje prenesenih poslova kantonalne uprave, odnosno povjerenih javnih ovlaštenja.

(2) Organi iz stava (1). ovog člana imaju ovlaštenja i obaveze da Vladi Kantona iznose, radi razmatranja, pojedina značajna pitanja iz djelokruga prenesenih poslova i da daju preporuke u vezi s izvršavanjem zakona i drugih propisa.

(3) Organi iz stava (1).ovog člana, obavezni su na zahtjev Vlade Kantona, podnositi izvještaj o svom radu, o stanju u odnosnoj oblasti, o izvršavanju zakona i drugih propisa, a sve to iz prenesenih poslova, odnosno povjerenih javnih ovlaštenja, te u skladu s programom rada tog organa pripremati propise, analitičko-informativne i druge materijale iz prenesenih poslova, odnosno povjerenih ovlaštenja.

(4) Organi iz stava (1). ovog člana obavezni su, na zahtjev Vlade Kantona, poduzeti odgovarajuće organizacijske, kadrovske i druge mjere kojima se osigurava efikasno izvršavanje prenesenih poslova, odnosno povjerenih javnih ovlaštenja.

Član 77

U cilju osiguranja provođenja zaključaka Skupštine Kantona i izvršavanja kantonalnih zakona Vlada Kantona utvrđuje zadatke kantonalnih organa uprave, nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave u prenesenim poslovima kantonalne uprave i pravnih lica kojima su povjerena javna ovlaštenja, daje zadatke u vezi s predlaganjem i davanjem preporuka u pogledu propisa iz djelokruga tih organa, nalaže im i povjerava izdavanje uputstava, instrukcija, naredbi i donošenja propisa, zbog osiguranja izvršavanja zadataka iz djelokruga kantonalne uprave.

Član 78

Organi iz člana 76. ovog Zakona obavezni su Vladi, odnosno predsjedniku Vlade, dostavljati izvještaje o svom radu i stanju u oblastima iz njihova djelokruga, kao i podatke, spise i drugu dokumentaciju koja je potrebna za rad Vlade.

Član 79

Organi iz člana 76. ovog Zakona mogu od Vlade Kantona tražiti uputstva i smjernice o određenim pitanjima provođenja kantonalnih zakona i drugih propisa.

Član 80

Kantonalni organi uprave mogu predsjedniku Vlade predlagati razmatranje određenih pitanja iz svojih ovlaštenja i davati mu prijedloge za poduzimanje potrebnih mjera.

Član 81

Vlada će ukinuti propis i opći akt koji je donio rukovodilac kantonalnog organa uprave, ako se utvrdi da taj propis, odnosno opći akt nije u skladu s Ustavom Kantona i kantonalnim zakonom, odnosno propisom Vlade Kantona.

B.1.c. - Međusobni odnosi kantonalnih organa uprave

Član 82

(1) Međusobni odnosi kantonalnih organa uprave zasnivaju se na ovlaštenjima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na saradnji, međusobnom informisanju i dogovaranju.

(2) Kantonalni organi uprave imaju Ustavom i zakonom utvrđena ovlaštenja i obaveze u pogledu nadzora nad provođenjem kantonalnih zakona i drugih propisa iz isključiva djelokruga Kantona, kad je provođenje tih zakona i propisa preneseno nosiocima izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravnom licu kojem su povjerena javna ovlaštenja.

Član 83

(1) U ostvarivanju međusobne saradnje kantonalnih organa uprave obavezni su jedni drugima dostavljati podatke i informacije potrebne za obavljanje poslova iz njihova djelokruga kojima raspolažu i do kojih dolaze u vršenju svojih poslova, razmjenjivati informacije i iskustva, formirati zajedničke stručne komisije i druge radne organe, organizovati savjetovanja i ostvariti druge oblike međusobne saradnje.

(2) Kantonalni organi uprave sarađuju s organima uprave višeg nivoa vlasti i nosiocima izvršne vlasti jedinica lokalne samouprave u prenesenim poslovima kantonalne uprave u svim pitanjima iz stava (1) ovog člana i člana 88. ovog Zakona koja su od zajedničkog interesa.

Član 84

Kantonalni organi uprave nadležni za poslove inspekcijskog nadzora, pored saradnje iz člana 88. i 90. ovog Zakona, u vršenju inspekcijskog nadzora sarađuju i s nadležnim sudovima, tužilaštvima i drugim odgovarajućim organima.

VIII.C. ODNOS KANTONALNIH ORGANA VLASTI PREMA OMBUDSMENIMA

C.1. - Odnosi kantonalnih organa uprave, nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravnog lica koje vrši javna ovlaštenja prema ombudsmenima

Član 85

Odnos kantonalnog organa uprave, nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravnog lica koje vrši javna ovlaštenja prema ombudsmanima zasnivaju se na obavezama utvrđenim Ustavom, zakonom i drugim propisima, kao i na međusobnoj saradnji, informisanju i dogovaranju.

Član 86

(1) Kantonalni organi uprave, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravna lica koja vrše javna ovlaštenja, obavezna su omogućiti ombudsmanima na njihov zahtjev nesmetano ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih službenika i namještenika koji su negirali ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode uključujući provođenje etničkog progona ili održavanje njegovih posljedica.

(2) Kantonalni organi vlasti kojima ombudsmen dostavi izvještaj na izjašnjavanje dužni su odgovoriti na takav akt ombudsmena u vremenskom roku koji ombudsmen utvrdi.

(3) Pri tome je dužnosnik kantonalnog organa vlasti dužan dati i posebne odgovore na bilo koji zahtjev postavljen od ombudsmena.

(4) Kantonalni organ vlasti, odnosno jedinica lokalne samouprave pismeno će se izjasniti o zaključcima i preporukama iz izvještaja ombudsmena, kao i o vremenskom roku koji je ombudsmen utvrdio.

(5) Kantonalni organi uprave, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravno lice koje ima javna ovlaštenja, obavezni su ombudsmenima osigurati sve službene dokumente, uključujući tajne, kao i upravne spise, i osigurati saradnju svakog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

(6) Kantonalni organi uprave, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravno lice koje vrši javna ovlaštenja, obavezni su ombudsmenima na njihov zahtjev osigurati i prisutnost pri rješavanju stvari u upravnom postupku.

Član 87

Ako organi uprave iz člana 85. ovog Zakona ne postupe po zahtjevu ombudsmena iz prethodnog člana, ombudsmeni mogu od predsjednika i Vlade Kantona, nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktora pravnog lica koje ima javna ovlaštenja, zatražiti osiguranje ispunjenja njihovih zahtjeva.

IX. ODNOSI KANTONALNIH ORGANA UPRAVE PREMA FEDERALNIM ORGANIMA UPRAVE

Član 88

Odnos kantonalnih organa uprave prema federalnim organima uprave radi izvršavanja zakona i propisa iz zajedničkih ovlaštenja Federacije i Kantona zasnivaju se na uzajamnoj saradnji, međusobnom izvještavanju, dogovaranju, razmjeni iskustava i drugoj pomoći.

Član 89

(1) Kantonalni organi uprave obavezni su, u skladu s federalnim zakonima, izvještavati federalne organe uprave o izvršavanju federalnih zakona i drugih federalnih propisa i međunarodnih

ugovora čije je izvršavanje preneseno na Kanton, i na njihovo traženje dostavljati im potrebne podatke, spise i obavještenja.

(2) Kantonalni organi uprave dužni su postupiti po instrukcijama federalnih organa uprave, kada se radi o izvršavanju zakona, propisa i međunarodnih ugovora iz prethodnog člana.

X. ODNOSI KANTONALNIH ORGANA UPRAVE PREMA IZVRŠNOJ VLASTI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I PRAVNOM LICU NA KOJE SU PRENESENA JAVNA OVLAŠTENJA

Član 90

Odnosi kantonalnih organa uprave prema nosiocima izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravnom licu na koje su prenesena javna ovlaštenja, u poslovima izvršavanja kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa iz isključivih ovlaštenja Kantona i međunarodnih ugovora, kada je izvršavanje tih propisa, odnosno međunarodnih ugovora, u skladu sa zakonom, preneseno na jedinicu lokalne samouprave, odnosno kada je izvršavanje javnih ovlaštenja povjereno pravnom licu, zasnivaju se na ovlaštenjima i obavezama u skladu sa zakonom.

Član 91

(1) U cilju izvršavanja kantonalnih zakona i drugih propisa, iz okvira ovlaštenja iz prethodnog člana i međunarodnih ugovora koje je zaključio kantonalni organ uprave, kantonalni organi uprave brinu se o izvršavanju tih propisa i međunarodnih ugovora i mogu, u okviru svojih ovlaštenja, tražiti od nosioca izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktora pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja, podatke i obavještenja o izvršavanju, propisima i međunarodnim ugovorima, kao i obavještenja o stanju u odgovarajućoj oblasti, koje se odnose na prenesene poslove, odnosno povjerena ovlaštenja.

(2) Nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja obavezni su, u skladu s kantonalnim zakonom, izvještavati kantonalne organe uprave o izvršavanju kantonalnih zakona i drugih kantonalnih

propisa i međunarodnih ugovora iz prethodnog stava i na njihovo traženje dostavljati im potrebne podatke, spise i obavještenja u vezi s prenesenim poslovima, odnosno povjerenim ovlaštenjima.

Član 92

(1) Kantonalni organi uprave mogu, ako su za to ovlašteni kantonalnim zakonom, izdavati nosiocima izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktoru pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja, instrukcije, zbog izvršavanja zakona, propisa i ugovora iz prethodnog člana ovog Zakona koji se odnose na izvršavanje prenesenih poslova, odnosno povjerenih ovlaštenja.

(2) Ako ocijeni da instrukcija iz prethodnog stava nije u saglasnosti s kantonalnim zakonom ili drugim kantonalnim propisom, nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja, mogu podnijeti prigovor Vladi Kantona u roku od 8 dana.

(3) Prigovor se podnosi putem kantonalnog organa uprave koji je izdao instrukciju, s tim da prigovor ne zadržava izvršenje instrukcije.

Član 93

(1) Kantonalni organ uprave obavezan je, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim kantonalnim zakonom, neposredno izvršavati propise i međunarodne ugovore iz člana 90. ovog Zakona, ako nosilac izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja i pored upozorenja kantonalnog organa uprave, ne izvršava propise ili ugovore ili ako bi odlaganje tog izvršenja moglo izazvati teže štetne posljedice.

(2) U slučaju iz prethodnog stava kantonalni organi uprave obavijestit će o tome Vladu Kantona, koja će o tome obavijestiti predstavnički organ jedinice lokalne samouprave, odnosno pravno lice kojem su povjerena javna ovlaštenja, radi dogovorenog otklanjanja uzroka zbog kojih je bilo potrebno da kantonalni organ uprave neposredno izvršava kantonalne propise ili ugovore.

Član 94

(1) Troškovi u vezi s neposrednim izvršavanjem propisa i ugovora iz člana 90. ovog Zakona, padaju na teret jedinici lokalne samouprave, odnosno pravnom licu kojem su povjerena javna ovlaštenja čiji izvršni organi vlasti, odnosno pravna lica nisu izvršavali propise ili ugovore.

(2) Izvršni organi iz prethodnog stava mogu u roku od 8 dana podnijeti prigovor Vladi Kantona na visinu troškova iz prethodnog stava.

(3) Odluka Vlade po podnesenom prigovoru je konačna.

Član 95

(1) Organi Kantona, ako ocijene da su propisi ili drugi opći akti koje je donio predstavnički organ jedinice lokalne samouprave u suprotnosti s Ustavom ili zakonom, obavijestit će Vladu koja će upozoriti na taj predstavnički organ jedinica lokalne samouprave i odrediti rok za usklađivanje propisa ili drugog općeg akta predstavničkog organa jedinica lokalne samouprave.

(2) Ukoliko predstavnički organ jedinica lokalne samouprave u roku iz prethodnog stava ne izvrši usklađivanje propisa jedinica lokalne samouprave ili drugog općeg akta, predsjednik Vlade pokrenut će postupak pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti spornog propisa, odnosno općeg akta.

Član 96

(1) Nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja, odgovorni su Vladi Kantona za zakonito i efikasno obavljanje poslova kantonalne uprave, odnosno javnih ovlaštenja koje su, u skladu sa zakonom, preneseni na jedinicu lokalne samouprave, odnosno povjereni pravnom licu.

(2) U obavljanju poslova uprave iz prethodnog stava nosioci izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja dužni su postupati u skladu s općim i pojedinačnim uputama Vlade Kantona i instrukcijama iz člana 92. ovog Zakona.

XI. ODNOSI KANTONALNIH ORGANA UPRAVE PREMA PRAVNIM LICIMA I STRANKAMA

XI.A. Odnosi kantonalnih organa prema pravnim licima

Član 97

Kantonalni organi uprave, u okviru svojih ovlaštenja imaju prema pravnim licima ovlaštenja i obaveze predviđene zakonom, odnosno drugim propisom, a naročito u pogledu obavljanja prava nadzora nad zakonitošću rada tih pravnih lica kada su za to ovlašteni zakonom, odnosno drugim propisom.

Član 98

(1) Kantonalni organi uprave sarađuju s pravnim licima iz prethodnog člana po pitanjima iz svoga djelokruga, koja su od značaja za rad kantonalnih organa uprave ili su od interesa za rad tog pravnog lica.

(2) Pravna lica iz prethodnog člana obavezna su, u skladu sa zakonom, na zahtjev kantonalnog organa uprave dostavljati mu podatke i informacije iz oblasti njihove djelatnosti, ako su ti podaci i informacije od značaja za vršenje njihovih ovlaštenja.

(3) Podaci i informacije iz stava (2). ovog člana predstavljaju službenu tajnu kad je općim aktima tih pravnih lica određeno da predstavljaju tajnu ili da se ne mogu objavljivati.

XI.B. Odnos kantonalnih organa uprave prema građanima

Član 99

(1) Odnos kantonalnih organa uprave i građana zasniva se na međusobnoj saradnji i povjerenju, te poštivanju ljudskog dostojanstva.

(2) Organi iz prethodnog stava obavezni su zahtjeve stranaka rješavati u propisanim rokovima.

3) Kantonalni organi iz stava (1) ovog člana dužni su davati građanima i pravnim licima podatke, obavještenja i upute, te pružati im stručnu pomoć u poslovima zbog kojih se obraćaju.

4) Kantonalni organi uprave kod rješavanja zahtjeva građana ne smiju tražiti nepotrebne i suvišne dokaze ili tražiti dokaze koji se po Zakonu moraju pribavljati po službenoj dužnosti ili na bilo koji drugi način odugovlačiti s rješavanjem zahtjeva građana.

Član 100

Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije dužne su svoj rad i poslovanje organizovati tako da građani i pravna lica mogu na jednostavan i efikasan način ostvariti svoja ustavom zagarantovana prava i zakonom zaštićene interese, te ispunjavati svoje građanske dužnosti.

Član 101

(1) U postupku rješavanja u upravnim stvarima zabranjeno je zahtijevati od stranaka da same pribavljaju uvjerenja o činjenicama i podacima o kojima se vode službene evidencije.

(2) Uvjerenja iz prethodnog stava moraju se pribavljati po službenoj dužnosti.

(3) Organi uprave dužni su na zahtjev građana izdati uvjerenja o činjenicama o kojima organ vodi službenu evidenciju, a tako izdano uvjerenje ima snagu javne isprave.

Član 102

(1) Kad se u upravnom postupku građani i pravna lica, odnosno njihovi zastupnici i punomoćnici odazovu pozivu, a bez njihove krivnje službena radnja zbog koje su pozvani nije obavljena, imaju pravo zahtijevati naknadu nastalih troškova.

(2) O zahtjevu za naknadu troškova odlučuje zaključkom voditelj postupka koji je pozvao stranku, na osnovu propisa kojim se uređuje naknada troškova svjedocima u upravnom postupku.

(3) Protiv zaključka iz stava (2) ovog člana stranka može uložiti žalbu organu ovlaštenom za rješavanje u drugom stepenu. Ako nema organa drugog stepena, protiv zaključka se neposredno može pokrenuti upravni spor.

(4) Troškovi iz stava (1) ovog člana isplaćuju se na teret sredstava osiguranih za rad organa koji vodi upravni postupak.

(5) Ukoliko službena radnja nije obavljena zbog krivnje ili grube nepažnje službenog lica, postoji pravo regresa prema službenom licu za isplaćenu naknadu troškova.

Član 103

(1) Kantonalni organi uprave dužni su omogućiti građanima i pravnim licima podnošenje prigovora i pritužbi na rad kantonalnog organa uprave, kao i na nepravilan odnos službenika kad im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.

(2) Kantonalni organi uprave dužni su u službenim prostorijama na vidnom mjestu osigurati potrebna tehnička i druga sredstva za podnošenje prigovora i pritužbi (kutija za pritužbe, knjiga pritužbi itd.), kao i omogućiti usmeno izjavljivanje prigovora, odnosno pritužbe.

(3) Prigovore, odnosno pritužbe obavezno razmatra rukovodilac organa kantonalne uprave na čiji se rad odnose prigovori i pritužbe.

(4) Na podnesene prigovore i pritužbe, lice iz prethodnog stava dužno je građanima i pravnim licima dati odgovor u roku od 15 dana od dana podnošenja prigovora, odnosno pritužbe.

Član 104

O poduzetim mjerama za unapređivanje odnosa prema građanima i pravnim licima o podnesenim prigovorima, odnosno pritužbama te značajnim primjedbama i prijedlozima, kao i o mjerama koje su tim povodom poduzete, kantonalni organi uprave obavijestit će Vladu Kantona; nosilac izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno direktor pravnog lica kojem su povjerena javna ovlaštenja obavijestit će nadležno ministarstvo.

Član 105

(1) Trajanje radnog vremena u sedmici, dnevni raspored radnog vremena, kao i druga pitanja u vezi s radnim vremenom u kantonalnim organima uprave i kantonalnim upravnim organizacijama uređuje Vlada Kantona svojom uredbom.

(2) Organi iz prethodnog stava dužni su bez prekida u toku cijelog radnog vremena osigurati prijem stranaka u skladu s propisom Vlade iz stava (1). ovog člana.

Član 106

(1) Na zgradama u kojima su smješteni kantonalni organi i kantonalne upravne organizacije mora biti istaknut naziv organa u skladu sa zakonom.

(2) Na primjerenom mjestu u zgradi njihova sjedišta mora biti istaknut raspored prostorija kantonalnih organa uprave i kantonalne upravne organizacije.

(3) Na ulazu u službene prostorije moraju biti istaknuta imena službenika i namještenika s naznakom službenog zvanja ili položaja, odnosno poslova koje obavljaju.

Član 107

Na način propisan odredbama članova 97. do 106. ovog Zakona dužan je postupiti nosilac izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravno lice koje ima javna ovlaštenja u obavljanju prenesenih poslova kantonalne uprave.

XI.C. Odnos kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija prema javnosti

Član 108

(1) Organi uprave i upravne organizacije obavezni su, na zahtjev pravnih lica iz oblasti štampe i drugih sredstava javnog informisanja (medija), pružati obavještenja i davati podatke o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti koja su od neposrednog interesa za rad sredstava javnog informisanja.

(2) Organi uprave i upravne organizacije uskratiti će davanje podataka, ako podaci predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu što se učiniti na način predviđen propisima o zaštiti tih tajnih podataka.

(3) Davanje podataka u skladu s odredbom stav (1) ovog člana vrši se na način predviđen Zakonom o slobodi pristupa informacijama u

Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl.novine F BiH",broj: 32/01) i propisa donesenih na osnovu tog Zakona.

Član 109

(1) Kantonalni organi uprave i upravne organizacjie dužni su upoznati javnost o obavljanju poslova iz svog djelokruga i redovno izvještavati javnost o svom radu putem sredstava javnog informisanja ili na drugi primjeren način.

(2) Davanje određenih izvještaja može se uskratiti samo ako bi iznošenje podataka predstavljalo povredu službene dužnosti.

(3) Izvještaj o obavljanju poslova kantonalne uprave mogu davati rukovodioci kantonalnih organa uprave i kantonalne upravne organizacije.

(4) Rukovodioci iz prethodnog stava mogu za davanje određenih izvještaja ovlastiti pojedine službenike.

(5) Službenici koji su ovlašteni davati odgovarajuće izvještaje, odgovorni su za njihovu tačnost i pravovremenost, a neovlašteno davanje izvještaja ili davanje netačnih izvještaja predstavljaju težu povredu službene dužnosti.

Član 110

(1) Rukovodioci iz prethodnog člana, odnosno službenik koga oni ovlaste može o značajnim pitanjima održavati konferencije s predstavnicima javnog informisanja.

(2) Rukovodioci iz prethodnog stava mogu odlučiti da se nacrti propisa koje primjenjuju, a za koje je javnost zainteresovana, objave putem javnog informisanja, kao i da se pozovu svi zainteresirani da na nacrt propisa iznesu svoje primjedbe.

Član 111

Kad kantonalni organi uprave i kantonalna upravna organizacija održava savjetovanja ili druge oblike stručne obrade pitanja iz svog djelokruga, o tome se obavezno upoznaje javnost putem štampe i drugih oblika javnog informisanja, te omogućava pristup predstavnika sredstava javnog informisnja.

Član 112

Na način propisan odredbama članova 108. do 111. ovog Zakona dužan je postupiti nosilac izvršne vlasti u jedinicama lokalne samouprave, odnosno pravno lice koje ima javna ovlaštenja u obavljanju prenesenih poslova kantonalne uprave.

XII. SREDSTVA ZA RAD KANTONALNIH ORGANA UPRAVE I KANTONALNIH UPRAVNIH ORGANIZACIJA

Član 113

(1) Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija utvrđuju se u Budžetu Kantona.

(2) Organi iz prethodnog stava mogu ostvarivati prihod u okviru svoje djelatnosti kada je to određeno zakonom ili propisom donesenim na osnovu zakona.

(3) Prihodi iz prethodnog stava unose se u Budžet Kantona.

(4) Izuzetno, zakonom ili propisom Vlade Kantona donesenim na osnovu zakona može se propisati da organ iz stava (1). ovog člana prihode koje ostvare u okviru svoje djelatnosti koriste za određene namjene iz svoje nadležnosti.

Član 114

(1) Kantonalni organi uprave dužni su Vladi Kantona dostaviti zahtjev za osiguranje sredstava za iduću budžetsku godinu na osnovu plana rada tog organa s obrazloženjem, najkasnije do 30. septembra tekuće godine.

(2) Ako se u toku budžetske godine značajno poveća obim rada kantonalnog organa uprave i kantonalne upravne organizacije na osnovu zakona i drugih propisa, za obavljanje tih djelatnosti osigurat će se dodatna sredstva, a ako se obim predviđene djelatnosti smanje, smanjit će se osigurana sredstva, srazmjerno smanjenju djelatnosti tih organa.

Član 115

(1) Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija su:

a) sredstva za plaće,

b) sredstva za materijalne troškove,

c) sredstva za posebne namjene i

d) sredstva opreme.

Član 116

(1) Organi iz člana 112. ovog Zakona stiču sredstva za plaće službenika i namještenika, zavisno od vrste i obima poslova i zadataka utvrđenih u programu rada i uslova njihova izvršavanja.

(2) Plaće službenika i namještenika uređuju se posebnim propisima.

Član 117

(1) Sredstva za materijalne troškove služe za:

a) nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i ogrijeva,

b) isplatu troškova za osvjetljenje i održavanje čistoće u radnim prostorijama,

c) isplatu troškova za poštansko-telefonskotelegrafske usluge, zakup i redovno održavanje radnih prostorija,

d) nabavku stručnih publikacija, literature, štampanja službenih materijala,

e) isplatu putnih i drugih troškova koji predstavljaju lična primanja, a koje se po posebnim propisima priznaju u materijalne troškove,

f) isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti,

g) isplatu naknade za pokriće izdataka za ishranu službenika i namještenika u toku rada, naknade za prijevoz službenika i namještenika na posao i s posla, naknade za korištenje godišnjeg odmora i druge materijalne troškove.

Član 118

(1) Sredstva za posebne namjene služe za:

a) podmirivanje određenih posebnih potreba u vezi s radom organa iz člana 112. ovog Zakona,

b) finansiranje neprivrednih investicija,

c) naknade po ugovorima za naučno istraživanje i druge stručne poslove i stručno usavršavanje,

d) namjene koje se ne finansiraju iz drugih sredstava.

(2) Sredstva za posebne namjene mogu se koristiti neposredno iz Budžeta ili prenijeti na poseban račun organa iz člana 112. ovog Zakona.

Član 119

(1) Sredstva opreme su:

a) inventar i druge pokretne stvari,

b) novčana sredstva namijenjena za nabavku opreme,

c) druga novčana sredstva koja se izdvoje po završnom računu i novčana sredstva dobivena prodajom,

d) druga novčana sredstva koja u skladu sa zakonom služe za nabavku opreme.

Član 120

(1) Ako više kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija ima određene zajedničke materijalne troškove (grijanje, osvjetljenje, čišćenje itd.), Vlada Kantona može u dogovoru s tim organima odrediti da se sredstva za pokriće tih materijalnih troškova doznačuju samo jednom od tih organa, odnosno zajedničkoj službi za te organe.

(2) Kantonalni organ uprave i kantonalna upravna organizacija dužna je održavati opremu, zgrade i drugu imovinu, osigurati je u visini njezine vrijednosti i voditi o njoj odgovarajuće evidencije, u skladu s posebnim propisima.

Član 121

(1) Kantonalni organ uprave i kantonalna upravna organizacija može određene stvari opreme koristiti zajedno s drugim organima kantonalne uprave, odnosno kantonalnom upravnom organizacijom, te organom jedinice lokalne samouprave, odnosno pravnim licem koje ima javna ovlaštenja.

(2) Zajedničko korištenje stvari i opreme utvrđuje se ugovorom između organa iz prethodnog stava.

(3) Vlada Kantona može odrediti zajedničko korištenje stvari i opreme od strane dva ili više organa kantonalne uprave, odnosno kantonalnih upravnih organizacija.

Član 122

(1) Rukovodioci kantonalnih organa uprave i kantonalne upravne organizacije odlučuju o korištenju novčanih sredstava, fonda opreme, o pribavljanju i prodaji pokretnih stvari i opreme, o prenošenju prava korištenja, o rashodovanju, prodaji, o davanju ili uzimanju na poslugu ili zakup tih stvari, do visine vrijednosti koju odredi Vlada Kantona.

(2) Oprema organa uprave i kantonalne upravne organizacije može se prenijeti bez naknade samo na drugi kantonalni organ uprave, a u svrhu obavljanja poslova kantonalne uprave i na jedinicu lokalne samouprave i uprave ili pravno lice koje ima javna ovlaštenja.

Član 123

(1) O raspoređivanju i korištenju sredstava kantonalnih organa uprave i kantonalne upravne organizacije odlučuje rukovodilac u skladu s kantonalnim Budžetom.

(2) Raspoređivanje sredstava kantonalnog organa uprave i kantonalne upravne organizacije obavlja se predračunom, a konačna raspodjela tih sredstava godišnjim obračunom.

(3) Predračun o rasporedu sredstava donosi se prije početka godine na koju se odnosi, a najkasnije 15 dana nakon usvajanja kantonalnog Budžeta.

Član 124

(1) Za zakonito korištenje sredstava kantonalnog organa uprave i kantonalne upravne organizacije odgovoran je rukovodilac organa, kao izvršilac i računopolagač.

(2) Rukovodilac iz prethodnog stava može u skladu s propisima svoja ovlaštenja izvršioca prenijeti na jednog ili više pomoćnih izvršioca.

Član 125

(1) Godišnjim obračunom kantonalnog organa uprave obavlja se konačna raspodjela sredstava kantonalnog organa uprave i

kantonalne upravne organizacije.

(2) Organ iz prethodnog stava vodi podatke o stanju i kretanju sredstava u skladu s posebnim propisima.

(3) Ministar finansija donosi bliže propise o finansijskom i materijalnom poslovanju kantonalnog organa uprave i kantonalne upravne organizacije i o odgovornostima, pravima i obavezama izvršioca i računopolagača u kantonalnom organu uprave i kantonalne upravne organizacije, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(4) Materijalno-finansijsko poslovanje kantonalnih organa uprave i kantonalnih organizacija obavlja se u skladu sa Zakonom o trezorskom poslovanju.

XIII. OSNOVNE ODREDBE O INSPEKCIJSKOM NADZORU

XIII.A. Zajedničke odredbe o inspekcijskom nadzoru

Član 126

Inspekcijski nadzor obavlja se putem inspekcija koje su organizovane u organima uprave.

Član 127

(1) Poslove inspekcijskog nadzora nad provođenjem kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa vrše kantonalni organi uprave u skladu s odredbama ovog Zakona i drugim kantonalnim zakonima o inspekcijskom nadzoru.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora iz ovlaštenja kantonalnog organa uprave vrše kantonalni inspektori.

(3) Inspekcijske poslove u prvom stepenu obavlja kantonalni inspektor, a u drugom stepenu ovlašteni kantonalni ministar, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(4) U poslovima iz djelokruga Kantona prenesenim jedinicama lokalne samouprave inspekcijski nadzor obavljaju inspektori jedinica lokalne samouprave u skladu sa Zakonom.

(5) Inspektor može biti lice koje ima završenu odgovarajuću visoku školsku spremu, položen stručni (upravni) ispit predviđen za državne

službenike, odnosno položen ispit općeg znanja predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i najmanje tri godine radnog staža nakon završene visoke školske spreme, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(6) Kada nije moguće osigurati nadzor putem inspektora, ministar može posebno ovlastiti državnog službenika ministarstva, koji ispunjava zakonske uslove, za izvršenje inspekcijskog nadzora u pojedinačnim slučajevima ili za pomoć inspektoru u vršenju određenog nadzora, o čemu se obavezno donosi pisano rješenje.

(7) Inspektori su državni službenici s posebnim ovlaštenjima.

Član 128

Obavljanje određenih stručnih poslova inspekcijskog nadzora (ekspertize, ispitivanja i sl.) može se zakonom, odnosno drugim propisima, povjeriti specijaliziranom pravnom licu, posebno ako su za njihovo obavljanje potrebna posebna stručna znanja (tehničke i druge struke) ili primjena naučnih ili posebnih stručnih metoda koje se mogu osigurati samo posebnom opremom (laboratorije i drugo), a za koje ne postoje tehničke i druge mogućnosti u kantonalnom organu uprave.

Član 129

Inspektori imaju posebnu iskaznicu, kojom se dokazuje njihovo službeno zvanje, identitet i ovlaštenje. Obrazac iskaznice inspektora i način vođenja evidencije o izdanim iskaznicama propisuje ovlašteni kantonalni ministar, uputstvom u skladu sa zakonom.

Član 130

U provođenju inspekcijskog nadzora, inspektori u skladu s posebnim zakonom, provode neposredan uvid u opće i pojedinačne akte, uslove i način rada nadziranih organa, pravnih i fizičkih lica, te poduzimaju zakonom i drugim propisima predviđene mjere da se ustanovljeno stanje i poslovanje uskladi sa zakonom i drugim propisima.

Član 131

(1) Postupak inspekcijskog nadzora pokreće i vodi inspektor po službenoj dužnosti.

(2) Svako ima pravo podnijeti zahtjev ili inicijativu inspektoru da izvrši određeni inspekcijski nadzor i poduzme upravne mjere za koje je ovlašten zakonom.

(3) Po zahtjevu, odnosno inicijativi iz stava 2. ovog člana, inspektor je obavezan izvršiti inspekcijski pregled, sačiniti zapisnik i poduzeti odgovarajuće mjere i o tome pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva, odnosno inicijative u roku od petnaest dana od dana prijema zahtjeva, odnosno inicijative.

(4) Inspektori imaju pravo, u skladu sa zakonom i drugim propisima, pregledati i poslovne prostorije, poslovne spise, zgrade, predmete, robu i druge stvari kod lica koje nadziru, saslušati pojedina lica u upravnom postupku, pregledati isprave na osnovu kojih se može utvrditi identitet, kao i obavljati druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.

(5) Svako čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru dužan je inspektoru omogućiti obavljanje nadzora i davati mu potrebna obavještenja i podatke od značenja za obavljanje tog nadzora.

Član 132

(1) Prilikom provođenja inspekcijskog nadzora inspektori su dužni postupati tako da se ne ugrozi zakonom ili drugim propisom utvrđena tajna.

(2) Službenici nadziranih organa i pravnih lica dužni su inspektora upozoriti što se po propisima, odnosno po njihovim općim aktima, smatra tajnom.

Član 133

Ukoliko nađe da je povrijeđen zakon ili drugi propis, inspektor ima pravo i obavezu, u skladu sa zakonom i drugim propisima:

a) narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka odnosno nepravilnosti u određenu roku,

b) narediti poduzimanje određenih pravnih radnji koje je fizičko ili pravno lice dužno poduzeti,

c) zabraniti poduzimanje radnji za koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom i drugim propisom nad čijom provedbom vrši nadzor,

d) podnijeti prijavu nadležnom organu zbog povrede radnih dužnosti, krivičnog djela, odnosno prekršaja, odnosno izreći zakonom ili drugim propisom utvrđenu novčanu kaznu,

e) poduzeti i druge mjere odnosno izvršiti druge radnje za koje je posebnim propisom ovlašten.

Član 134

(1) O izvršenom pregledu, utvrđenom stanju i poduzetim, odnosno naređenim mjerama i radnjama inspektor sastavlja zapisnik.

(2) Primjerak zapisnika o inspekcijskom pregledu inspektor uručuje fizičkom licu ili službenom licu organa, odnosno pravnog lica kod kojeg je vršio pregled.

Član 135

(1) O poduzimanju upravnih mjera iz tačke a), b) i c) člana 133. ovog Zakona, inspektor obavezno donosi rješenje, čiji osnov donošenja predstavlja činjenično stanje utvrđeno u zapisniku o obavljenom inspekcijskom pregledu.

(2) Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba, i to:

a) ako je rješenje donio kantonalni inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru,

b) ako je rješenje donio kantonalni inspektor, a rješenje se odnosi na primjenu kantonalnog zakona - žalba se izjavljuje nadležnom resornom kantonalnom ministru ili ministru čiji je inspektor donio rješenje,

c) ako je rješenje donio općinski ili gradski inspektor, a rješenje se odnosi na primjenu kantonalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom kantonalnom inspektoru,

d) ako je rješenje donio općinski ili gradski inspektor, a rješenje se odnosi na primjenu općinskog, odnosno gradskog propisa - žalba se izjavljuje općinskom, odnosno gradskom organu određenom statutom

ili propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća (tzv.žalbeno vijeće).

(3) Žalba iz stava (2) ovog člana podnosi se u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.

(4) Rješenje po žalbi nadležni organ dužan je donijeti u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

(5) Rješenje doneseno po žalbi iz stava (2) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, u skladu sa zakonom.

Član 136

(1) Pravno lice s javnim ovlaštenjima, odnosno organ uprave i upravna organizacija kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obavezni su postupiti po rješenju inspektora iz člana 135.stav (1) ovog Zakona.

(2) Ako utvrđeni nedostaci iz rješenja inspektora nisu otklonjeni u ostavljenom roku, inspektor je dužan poduzeti odgovarajuće mjere i radnje u okviru svojih zakonom ili drugim propisom utvrđenih ovlaštenja, a u cilju sprječavanja štetnih posljedica zbog nedostatka i nepravilnosti u provođenju zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire, ima pravo, pisanim rješenjem, upozoriti fizička i pravna lica na obaveze iz propisa, ukazati na štetne posljedice koje mogu nastati i naložiti mjere za otklanjanje njegovih uzroka i druge mjere za koje cijeni da su potrebne, a fizička i pravna lica su dužna postupiti po danim preventivnim mjerama inspektora.

Član 137

(1) Inspektor može privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u prekršajnom i sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz.

(2) O privremenom oduzimanju dokumenata i predmeta iz prethodnog stava inspektor je dužan izdati potvrdu.

Član 138

Ako prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor utvrdi povredu zakona ili drugog općeg propisa čije izvršenje nadzire, koja ima za posljedicu učinjenu povredu radne dužnosti, prekršaj ili

krivično djelo, dužan je hitno podnijeti zahtjev za utvrđivanje odgovornosti zbog povrede radne dužnosti ili učinjena prekršaja, odnosno prijavu zbog učinjena krivičnog djela.

Član 139

Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora odgovoran:

a) ako propusti poduzeti, odnosno odrediti mjere ili radnje koje je po zakonu ili drugim propisima bio dužan poduzeti, odnosno odrediti,

b) ako prekorači svoja zakonska i drugim propisima utvrđena ovlaštenja,

c) ako ne podnese prijavu, odnosno ne obavijesti nadležne državne organe o utvrđenim nedostacima, te u drugim slučajevima predviđenim posebnim zakonima.

Član 140

(1) O svim obavljenim inspekcijskim pregledima i poduzetim upravnim i drugim mjerama, inspektor je dužan voditi propisanu evidenciju.

(2) Uputstvo o načinu vođenja i obrascima evidencije iz prethodnog stava donosi nadležno kantonalno ministarstvo u skladu sa zakonom.

Član 141

Inspektor je dužan nadzirati provođenje upravnih mjera koje je rješenjem naložio i osigurati njihovo provođenje u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, ukoliko se ne provedu na način i u roku koje je rješenjem odredio.

Član 142

(1) Svaki organ vlasti i pravno lice, odnosno druga institucija čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru, dužni su inspektoru omogućiti vršenje nadzora i davati mu potrebna obavještenja i podatke od značaja za vršenje tog nadzora.

(2) Ako se inspektoru u vršenju inspekcijskog nadzora onemogućava vršenje pregleda ili pruži fizički otpor, odnosno ako se takav otpor osnovano očekuje, ili postoji ozbiljna prijetnja, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije, a policija je dužna pružiti potrebnu

zaštitu i omogućiti inspektoru da izvrši inspekcijski nadzor u skladu sa zakonom.

Član 143

(1) Inspekcija je dužna najmanje jednom godišnje, Vladi Kantona i Skupštini Kantona, podnijeti pisane izvještaje o izvršenim inspekcijskim pregledima, o nađenom stanju, pojavama i problemima i o poduzetim mjerama s prijedlogom mjera koje bi trebalo poduzeti za otklanjanje utvrđenog nezakonitog ponašanja.

(2) U pisanom izvještaju iz stava (1) ovoga člana se obavezno moraju obraditi vidovi i načini kršenja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima i predložiti u kojem bi pravcu trebalo mijenjati pojedina zakonska rješenja.

XIII.B. Odnos kantonalne inspekcije prema federalnoj, gradskoj i općinskoj inspekciji

Član 144

(1) Kantonalna inspekcija sarađuje s federalnom inspekcijom koja joj pruža potrebnu stručnu pomoć u svim pitanjima od zajedničkog interesa.

(2) Saradnja i stručna pomoć iz stava (1) ovog člana obavezno se ostvaruje u onim pitanjima u kojim je federalnim zakonom predviđeno da određene poslove inspekcijskog nadzora nad provođenjem federalnog zakona vrši kantonalna inspekcija.

(3) U slučajevima iz stava (2) ovog člana federalna inspekcija ima pravo kantonalnoj inspekciji davati naloge, upute i instrukcije o načinu vršenja inspekcijskog nadzora, a kantonalna inspekcija je dužna postupiti po zahtjevima federalne inspekcije i obavijestiti je o poduzetim mjerama.

(4) Kada je federalnim zakonom predviđeno da određene poslove inspekcijskog nadzora na provođenju federalnog zakona vrši kantonalna inspekcija troškovi nastali vršenjem tog inspekcijskog nadzora padaju na teret federalnog organa uprave ili federalne uprave za inspekcijske poslove, u čiju nadležnost spada taj inspekcijski nadzor.

Član 145

(1) Ako federalna inspekcija utvrdi da kantonalna inspekcija ne vrši ili nepravilno vrši inspekcijski nadzor iz stava (2) člana 144. ovoga Zakona, obavezna je o tome upoznati Vladu Kantona i tražiti poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi kantonalna inspekcija vršila taj nadzor, a do početka rada kantonalne inspekcije taj inspekcijski nadzor vršit će federalna inspekcija.

(2) Troškovi nastali vršenjem inspekcijskog nadzora od strane federalne inspekcije iz stava (1) ovog člana padaju na teret kantonalnog organa uprave u čiju nadležnost spada taj inspekcijski nadzor.

Član 146

Odredbe člana 144. i 145. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose kantonalne inspekcije prema općinskoj, odnosno gradskoj inspekciji, a posebno u pitanjima u kojima je općinska, odnosno gradska inspekcija kantonalnim zakonom ovlaštena vršiti određene poslove inspekcijskog nadzora nad provođenjem kantonalnog zakona.

XIII.C. Kantonalna upravna inspekcija

Član 147

(1) Poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem ovog Zakona i zakona i drugih propisa koji se odnose na radne odnose državnih službenika i namještenika u kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i kantonalnim, općinskim i gradskim upravnim organizacijama, upravni postupak i posebne upravne postupke, Zakona o upravnim sporovima u F BiH, kao i kancelarijsko poslovanje u kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i kantonalnim, općinskim i gradskim upravnim organizacijama, odnosno pravnim licima s javnim ovlaštenjima vrši Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Kantona putem svoje upravne inspekcije.

(2) U vršenju inspekcijskog nadzora kantonalni upravni inspektor postupa u skladu s odredbama člana 130. do 143. ovog Zakona.

Član 148

(1) Poslove upravne inspekcije iz prethodnog člana neposredno vrše kantonalni upravni inspektori.

(2) Za upravnog inspektora iz prethodnog stava može se postaviti diplomirani pravnik koji ima položen neki od ispita predviđenih u odredbi stava

(5) člana 127. ovog Zakona i najmanje tri godine radnog iskustva na najsloženijim upravno-pravnim poslovima ili poslovima upravnog rješavanja, poslije položenog navedenog ispita.

Član 149

(1) Kantonalni upravni inspektor inspekcijskim nadzorom utvrđuje činjenice koje se odnose na sljedeća pitanja:

a)Poštivanje pravila upravnog postupka prilikom rješavanja zahtjeva građana i pravnih lica u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku,

b) Primjene propisa u državnoj upravi koji se odnose na organizaciju i način rada organa uprave i upravnih organizacija (Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji),

c) Primjene propisa o radnim odnosima prilikom ostvarivanja prava državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa u organima uprave i upravnim organizacijama, kao i primjene propisa radi ispunjavanja uslova školske spreme i dugih uslova službenih lica koje rade na poslovima upravnog rješavanja u pravnim licima s javnim ovlaštenjima,

d) Rješavanje upravnih stvari u prvostepenom i drugostepenom postupku u propisanim rokovima,

e) Pravilnosti primjene pravila postupka koja su uređena Zakonom o upravnom postupku F BiH,

f) Način prikupljanja dokaza u upravnom postupku, a posebno dokaza koji po zakonu treba da se pribavljaju po službenoj dužnosti,

g) Način provođenja administrativnog izvršenja,

h) Pružanja pravne pomoći građanima i pravnim licima u upravnim postupcima,

i) Vođenje propisane evidencije za prvostepeni i drugostepeni upravni postupak,

j) Primjene propisa o kancelarijskom poslovanju.

(2) Poslove iz stava (1) ovoga člana kantonalna upravna inspekcija vrši:

a) U općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama u odnosu na pitanja koja su regulisana federalnim propisom,

b) U kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama u odnosu na pitanja koja su regulisana kantonalnim zakonom i drugim kantonalnim propisom,

c) U pravnim licima s javnim ovlaštenjima kojima su javna ovlaštenja povjerena kantonalnim zakonom u odnosu na pitanja koja su regulisana federalnim i kantonalnim propisima.

Član 150

Ako kantonalni upravni inspektor utvrdi da utvrđene nepravilnosti i nedostaci u radu proizlaze iz razloga stručne nesposobnosti službenika za obavljanje poslova na koje je raspoređen, o tome će obavijestiti Agenciju za državnu službu u F BiH i predložiti rukovodiocu kantonalnog organa uprave, nosiocu izvršne vlasti u jedinici lokalne samouprave u prenesenim poslovima, odnosno rukovodiocu pravnog lica kada se radi o vršenju javnog ovlaštenja da tog službenika postavi na druge poslove.

Član 151

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora kantonalni upravni inspektor sastavlja zapisnik o izvršenom inspekcijskom pregledu, koji naročito sadrži: utvrđeno činjenično stanje, nepravilnosti i nedostatke u radu, preporuke i prijedloge za otklanjanje uzroka tih nepravilnosti, tih nedostataka.

(2) Primjerak zapisnika kantonalni upravni inspektor dostavlja rukovodiocu organa uprave, odnosno upravne organizacije, nosiocu

izvršne vlasti u jedinici lokalne samouprave, odnosno direktoru pravnog lica koje ima javna ovlaštenja.

(3) Prema potrebi kantonalni upravni inspektor može o nađenom stanju upoznati Vladu Kantona, općinsko ili gradsko vijeće ili predložiti poduzimanje odgovarajućih mjera.

Član 152

Ako je kantonalni upravni inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdio da je povrijeđen zakon ili drugi propis, dužan je odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana izvršenog inspekcijskog pregleda, donijeti rješenje i njime naložiti mjere propisane zakonom.

Član 153

(1) Protiv rješenja kantonalnog upravnog inspektora može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana prijema rješenja, a žalba se rješava po odredbama člana 135. ovog Zakona.

(2) Žalba na rješenje iz stava (1) ovog člana odlaže izvršenje rješenja.

(3) Rješenje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Član 154

Ako kantonalni upravni inspektor utvrdi da se povredama zakona i drugih propisa građanima i drugim pravnim licima onemogućava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa u propisanim rokovima ili na drugi način ometa ostvarivanje tih prava, kantonalni upravni inspektor obavezan je o tome bez odlaganja pisano obavijestiti Vladu Kantona, a u općini, odnosno gradu, općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i ukazati na posljedice koje su iz takvog stanja nastupile ili bi mogle nastupiti i tražiti da ti organi poduzmu odgovarajuće mjere iz okvira svoje nadležnosti u cilju otklanjanja nepravilnosti na koje ukažu kantonalni upravni inspektori.

Član 155

(1) Građani, pravna lica, kao i državni službenici i namještenici imaju pravo da se radi zaštite svojih prava utvrđenih ovim i drugim kantonalnim zakonima i propisima usmeno ili pismeno obrate kantonalnoj upravnoj inspekciji u svim slučajevima kada im se na

bilo koji način otežava ili onemogućava brzo i jednostavno ostvarivanje prava i pravnih interesa ili izvršavanje obaveza kod organa uprave ili upravne organizacije, odnosno pravnog lica s javnim ovlaštenjima, a naročito:

a) ako im se u zakonom utvrđenom roku ne rješavaju zahtjevi i žalbe u upravnom postupku, odnosno u postupku iz radnih odnosa,

b) ako se od njih traži da u upravnom postupku dokazuju činjenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po službenoj dužnosti, u skladu s ovim i drugim zakonom obavezan pribavljati državni službenik, koji vodi upravni postupak,c) ako im se ne izvršavaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku,

d) ako im se ne pruža pravna pomoć u ostvarivanju prava i pravnih interesa i izvršavanju obaveza u upravnom postupku.

(2) Kantonalni upravni inspektor obavezan je odmah postupiti po zahtjevu iz stava (1) ovoga člana, izvršiti inspekcijski nadzor i o utvrđenom činjeničnom stanju, te o poduzetim mjerama obavijestiti podnosioca zahtjeva u roku od 15 dana od prijema samog zahtjeva.

XIV. KANCELARIJSKO I ARHIVSKO POSLOVANJE

Član 156

(1) Organi uprave i upravne organizacije, kao i pravna lica s javnim ovlaštenjima i javna preduzeća i javne ustanove dužne su voditi kancelarijsko i arhivsko poslovanje u poslovima iz svoje nadležnosti.

(2) Kancelarijsko poslovanje obuhvata evidenciju o svim predmetima koji se odnose na upravno rješavanje u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku i evidenciju o predmetima i drugim aktima koji se rješavaju u okviru vršenja stručnih i drugih poslova iz nadležnosti organa, organizacija i pravnih lica iz stava (1) ovog člana.

(3) Kancelarijsko poslovanje iz stava (2) ovog člana vodi se na način utvrđen u propisu koji donosi kantonalni ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave na osnovu člana 165. ovog Zakona, a arhivsko poslovanje vodi se na način utvrđen posebnim kantonalnim

propisima koji se odnose na arhivsko poslovanje organa uprave, upravnih organizacija i pravnih lica.

(4) Odredbe ovoga člana odnose se i na kancelarijsko i na arhivsko poslovanje organa zakonodavne i izvršne vlasti Kantona i njihovih stručnih i drugih službi i organa.

Član 157

(1) Organi uprave i upravne organizacije koji po bilo kome osnovu prestaju s radom dužni su službena akta, spise i drugu dokumentaciju predati organu uprave ili upravnoj organizaciji koji preuzimaju poslove ukinutog organa, odnosno organizacije.

(2) Primopredaja akata, spisa i dokumentacije iz stava (1) ovoga člana vrši se na način uređen u propisu koji na osnovu člana 165. ovog Zakona donosi ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave u saglasnosti s kantonalnim arhivom.

XV. PRIMJENJIVANJE ODREDBI OVOG ZAKONA NA DRUGE ORGANE, TIJELA I SLUŽBE

Član 158

Odredbe ovog Zakona koje se odnose na unutrašnju organizaciju organa uprave, status i ovlaštenja rukovodioca organa uprave, rukovodeće državne službenike, radne odnose i sredstva za rad organa uprave, shodno se primjenjuju i na stručne i druge službe, organa izvršne vlasti, organa zakonodavne vlasti, organe sudske vlasti, tužilaštva, pravobranilaštva, kantone, grad i općine, ako posebnim zakonom ili propisom nije drugačije određeno.

XVI. NADZOR NAD PRIMJENOM OVOG ZAKONA

Član 159

Nadzor nad primjenom ovog Zakona u kantonalnim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima s javnim ovlaštenjima i poduzimanje odgovarajućih mjera za njegovu pravilnu primjenu vrši Kantonalno ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, a u odnosu na sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija, nadzor vrši Kantonalno ministarstvo finansija, dok općinski, odnosno

gradski organ uprave nadležan za finansije vrši nadzor za općinske, odnosno gradske uprave i upravne organizacije.

XVII. PRIMJENJIVANJE ODREDBI OVOG ZAKONA

Član 160

Odredbe ovog Zakona u skladu se primjenjuju na stručne i druge službe organa zakonodavne vlasti i njihove službe, jedinice lokalne samouprave na području Kantona i njihove organe i službe za upravu - upravne odjele u prenesenim poslovima, pravna lica kojima su povjerena javna ovlaštenja, sudove, tužilaštva, pravobranilaštva i druge kantonalne institucije i institucije jedinica lokalne samouprave, ako za pojedine od tih organa, službi i institucija ovim Zakonom ili drugim posebnim zakonom nije drukčije određeno.

XVIII. KAZNENE ODREDBE

Član 161

(1) Novčanom kaznom od 3.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice s javnim ovlaštenjem, kao i drugo pravno lice:

a) ako ne postupi po nalogu organa uprave (član 31. stav (4)),

b) ako na zahtjev nadležnog organa uprave ne dostavlja izvještaj, podatke i informacije iz oblasti koje se odnose na javna ovlaštenja (član 31. stav (2)),

c) ako onemogućava ili na bilo koji drugi način ometa ostvarivanje prava i pravnih interesa građana ili pravnih lica ili zahtjeve građana i pravnih lica ne rješava u propisanim rokovima (član 99. stav (2), a u vezi sa članom 100. i 101.),

d) ako građanima ne pruža potrebnu pravnu pomoć i ne daje odgovarajuća objašnjenja o načinu ostvarivanja njihovih prava i obaveza (član 99. stav (3)),

e) ako od građana traži nepotrebne i suvišne dokaze ili traži dokaze o kojima se vodi službena evidencija (član 99. stav (4) i član 101.stav (1)),

f) ako na zahtjev građana ne izda uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju (član 101. stav (3)),

g) ako na zahtjev organa uprave i upravne organizacije ne dostavlja podatke, informacije i drugu dokumentaciju (član 91. i 98. stav (2)),

h) ako inspektoru onemogućava vršenje inspekcijskog nadzora ili pruži fizički otpor ili ne daje potrebna obavještenja i podatke od značaja za izvršenje nadzora (član 142.),

i) ako ne postupi po rješenju inspektora ili po rješenju inspektora kojim su naređene preventivne mjere (član 135., a u vezi sa članom 136.),

j) ako ne vodi kancelarijsko i arhivsko poslovanje na propisani način (član 156.).

(2) Za prekršaj iz stava (1). ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300 do 3.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu iz stava (1). ovoga člana.

Član 162

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave i upravnoj organizaciji:

a) ako ne poduzima predviđene mjere (član 31. stav (3)),

b) ako ovlasti državnog službenika da donosi rješenja i druga pojedinačna akta bez donošenja posebnog pisanog rješenja (član 70. stav (3)),

c) ako zahtjeve građana ne rješava u propisanim rokovima (član 99. stav (2)),

d) ako građanima ne pruža potrebnu pravnu pomoć i ne daje odgovarajuća objašnjenja i upute za ostvarivanje njihovih prava i obaveza (član 99. stav (3)),

e) ako od građana traži nepotrebne i suvišne dokaze ili traži dokaze koji se po zakonu moraju pribavljati po službenoj dužnosti ili ako na bilo koji drugi način odugovlači s rješavanjem zahtjeva građana (član 99. stav (4)),

f) ako ne postupi po predstavkama i pritužbama građana (član 103. stav (3) i (4)),

g) ako od građana traži pribavljanje uvjerenja i drugih isprava o činjenicama iz službenih evidencija (član 101.stav (1) i (2)),

h) ako na zahtjev građana ne izda uvjerenje o činjenicama iz službenih evidencija (član 101. stav (3)),

i) ako na zahtjev federalnog organa uprave ne dostavi podatke, spise, dokumentaciju i obavještenja o izvršenim poslovima (član 89. stav (1)),

j) ako na zahtjev kantonalnog organa uprave ne dostavi određene podatke i obavještenja (član 91. stav (2)),

k) ako onemogućava ombudsmenu ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih službenika i namještenika ili ne osigura sve službene dokumente, uključujući i tajne, kao i upravne spise i osigura saradnju svakog državnog službenika ili onemogući prisustvo ombudsmena pri rješavanju stvari u upravnom postupku (član 87.),

l) ako na zahtjev pravnih lica iz oblasti štampe i drugih sredstava javnog informisanja ne pruži obavještenja i ne da podatke o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti (član 108. stav (1)),

lj) ako onemogućava inspekcijski nadzor ili ne daje potrebne podatke i obavještenja ili inspektoru pruži fizički otpor ili prijetnje (član 142.),

m) ako ne postupi po rješenju inspektora ili po preventivnim mjerama koje daje inspektor (član 135., a u vezi s članom 136.),

n) ako ne vodi kancelarijsko i arhivsko poslovanje na propisani način (član 156).

(2) Odgovornim licem u organu uprave i upravnoj organizaciji, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, inspektor, općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, kao i državni službenik koji je zadužen neposredno izvršavati određeni posao, a nije izvršio taj posao ili je izvršio radnju suprotno datoj obavezi.

XIX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 163

Kantonalni, općinski i gradski organi uprave i upravne organizacije organizovat će se u skladu s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 164

Rukovodioci kantonalnih organa uprave koji su ovim Zakonom ovlašteni za donošenje podzakonskih propisa za provođenje pojedinih odredbi ovog Zakona, donijet će te propise u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 165

Kantonalni ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave propisat će sadržaj i način vođenja kancelarijskog poslovanja u kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama, te u zakonodavnom i izvršnom organu vlasti i njihovim stručnim službama i organima, kao i pravnim licima s javnim ovlaštenjima i drugim pravnim licima javnog karaktera i postupak s arhivskim predmetima u tim organima, organizacijama i pravnim licima, kao i postupak primopredaje službenih akata, spisa i druge službene dokumentacije između ukinutih, odnosno novoosnovanih kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave, odnosno upravnih organizacija.

Propisi iz stava (1) ovog člana donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a isti će biti usklađeni s propisima Federalnog ministra pravde.

Član 166

(1) Vlada Kantona donijet će u skladu s ovim Zakonom i Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, a na prijedlog Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, osnovna načela za utvrđivanje unutrašnje organizacije kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija.

(2) Propis iz prethodnog stava donijet će se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 167

Danom stupanja na snagu ovog Zakona na području Kantona prestaje primjena Zakona o kantonalnoj upravi ("Službene novine HNK", broj: 11/99).

Član 168

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona".